

**Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Наукова бібліотека ім. М. Максимовича
Інформаційно-бібліографічний відділ**

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**на шпальтах періодичних видань та матеріалів конференцій
щоквартальний науково-аналітичний огляд
№ 4/9(квітень-вересень) 2020 р.**

Київський університет на шпальтах періодичних видань та матеріалів конференцій : щоквартальний науково-аналітичний огляд / Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка, НБ ім. М. Максимовича, Інформаційно-бібліографічний відділ ; [упоряд. Н. В. Кошлякова ; за заг. ред. І. І. Тіщенко ; наук. ред. д-р наук з соціальних комунікацій О. О. Сербін]. – [Київ : б. в.], 2020. – № 4/9 (квітень–вересень). – 94 с.

Щоквартальний (зведений) науково-аналітичний огляд статей з історії та сьогодення Київського національного університету імені Тараса Шевченка, упорядкований з поточних надходжень до бібліотеки періодичних видань та матеріалів конференцій. Огляд призначений для науковців, студентів, працівників системи освіти і бібліотекарів.

Зміст

Київський національний університет імені Тараса Шевченка.....	1
Наукова бібліотека ім. М. Максимовича.....	1
Інформаційно-бібліографічний відділ.....	1
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ	1
Зміст.....	3
Загальні питання університетського життя	8
<i>Вступна кампанія</i>	11
<i>Міжнародне співробітництво</i>	12
<i>Співпраця Університету з іншими ЗВО та установами</i>	13
Рейтинги.....	15
<i>Гранти</i>	17
<i>Стипендії, премії, нагороди</i>	17
<i>Культурно-просвітницька робота</i>	18
<i>Конкурси на заміщення вакантних посад</i>	20
Факультети, інститути та підрозділи	20
Факультети	20
<i>Історичний факультет</i>	20
<i>Механіко-математичний факультет</i>	22
<i>Факультет інформаційних технологій</i>	23
<i>Факультет психології</i>	23
<i>Факультет соціології</i>	24
<i>Філософський факультет</i>	24
<i>Хімічний факультет</i>	26
Інститути	26
<i>Військовий інститут</i>	26
<i>Інститут журналістики</i>	26
<i>Інститут міжнародних відносин</i>	27

<i>Інститут права</i>	31
<i>Інститут Управління державної охорони України</i>	32
<i>Інститут філології</i>	34
<i>ННІ «Інститут геології»</i>	36
<i>ННЦ "Інститут біології та медицини"</i>	36
Підрозділи	37
<i>Астрономічна обсерваторія</i>	37
<i>Наукова бібліотека ім. М. Максимовича</i>	38
<i>Університетська клініка</i>	39
Історія Університету	39
Університет в іменах	43
<i>Авенаріус М.</i>	49
<i>Антонович В.</i>	50
<i>Астаф'єв О.</i>	50
<i>Баран В.</i>	50
<i>Білецький Л.</i>	50
<i>Білецький О.</i>	51
<i>Білодід І.</i>	51
<i>Бондарчук В.</i>	51
<i>Бордзиловський І.</i>	51
<i>Бошко В.</i>	52
<i>Бречкевич М.</i>	52
<i>Булаховський Л.</i>	52
<i>Бунге М.</i>	52
<i>Вернадський І.</i>	53
<i>Вірченко Н.</i>	53
<i>Глушков В.</i>	54
<i>Грушевський М.</i>	54

<i>Грушевський О.</i>	54
<i>Де-Метц Г.</i>	54
<i>Демченко В.</i>	55
<i>Довнар-Запольський М.</i>	55
<i>Драгоманов М.</i>	55
<i>Єрмаков В.</i>	57
<i>Єфремов С.</i>	57
<i>Єщенко П.</i>	57
<i>Зеньковський В.</i>	57
<i>Зеров Д.</i>	58
<i>Зеров М.</i>	58
<i>Іщук С.</i>	58
<i>Калакура Я.</i>	58
<i>Капітоненко М.</i>	58
<i>Кириченко В.</i>	59
<i>Кістяківський Б.</i>	59
<i>Кістяківський О.</i>	59
<i>Кнауэр Ф.</i>	60
<i>Кондратюк Т.</i>	60
<i>Костомаров М.</i>	60
<i>Котюк О.</i>	61
<i>Країнський А.</i>	61
<i>Кремень В.</i>	61
<i>Кримський А.</i>	61
<i>Кримський С.</i>	62
<i>Крокос В.</i>	62
<i>Кронтовський О.</i>	63
<i>Кудрявцев П.</i>	63

<i>Кулаковський Ю.</i>	63
<i>Лучицький І.</i>	63
<i>Лютий І.</i>	64
<i>Максимович М.</i>	64
<i>Маринич О.</i>	64
<i>Маркевич О.</i>	64
<i>Маслікова І.</i>	65
<i>Матишевський П.</i>	65
<i>Михалевич В.</i>	65
<i>Монтрезор В.</i>	65
<i>Насенко М.</i>	65
<i>Наконечний О.</i>	66
<i>Недбайло П.</i>	66
<i>Огієнко І.</i>	66
<i>Остроградський М.</i>	67
<i>Павлишин В.</i>	67
<i>Перетц В.</i>	68
<i>Підвисоцький В.</i>	68
<i>Підлуцький О.</i>	68
<i>Подолінський С.</i>	69
<i>Покровська І.</i>	69
<i>Пріцак О.</i>	69
<i>Прокопець В.</i>	70
<i>Росовецький С.</i>	70
<i>Саух П.</i>	70
<i>Сербін О.</i>	71
<i>Сергійчук В.</i>	71
<i>Скороход А.</i>	72

<i>Смолій В.</i>	72
<i>Сухобокова О.</i>	72
<i>Телегін Д.</i>	73
<i>Тимченко Є.</i>	73
<i>Филипович П.</i>	74
<i>Чижевський Д.</i>	74
<i>Чир'єв С.</i>	74
<i>Чмихов М.</i>	74
<i>Шарко В.</i>	74
<i>Шевчук В.</i>	75
<i>Шекера Я.</i>	75
<i>Шелухін С.</i>	76
<i>Шмидт О.</i>	76
<i>Яновський Ф.</i>	76
Список джерел, матеріали з яких уміщено в огляді	78
Іменний покажчик	87

Загальні питання університетського життя

1. **Відродження** традиції // Дайджест. – Київ, 2020. – Верес. (№ 4). – С. 1. – Додаток до газети "Київський університе". – Верес. (№ 4).

Від дня відкриття Університету св. Володимира до 1915 року існувала традиція виголошення Актових промов. Це була важлива форма взаємодії університетської корпорації та міської громади. До 185-річчя Університету у рамках видавничого проекту "Університетська минушина" вийшов друком 3-томник "Актові промови в Університеті Святого Володимира".

2. **Іванов І. І.** Методологія наукометричних параметрів SCOPUS (на прикладі Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Національного університету "Львівська політехніка" та Сумського державного університету) / І. І. Іванов, О. В. Руденко, М. В. Бугров // Філософські проблеми гуманітарних наук. – Київ, 2020. – № 1 (30). – С. 5–11.

3. **Калиняк О. Т.** Легітимація ВНЗ в соціальних інтернет-мережах: пропозиції сучасних українських університетів / О. Т. Калиняк, О. О. Козаченко // Вісник Львівського університету. Серія соціологічна / Львів. нац. ун-т імені Івана Франка. – Львів, 2017. – Вип. 11. – С. 103–113.

Базою до написання статті є контент-аналіз офіційних сторінок Львівського нац. ун-ту імені Івана Франка, Нац. ун-ту "Києво-Могилянська Академія" та КНУ імені Тараса Шевченка у соціальній мережі Facebook.

4. **Клименко О.** Удосконалення автоматизації навчального процесу / О. Клименко // Голос України. – Київ, 2020. – 26 трав. (№ 85). – С. 8.

У головному корпусі КНУ імені Тараса Шевченка відбулася презентація нової платформи дистанційної освіти "KNU Education Online".

"Платформа розроблена у рамках проекту "Цифровий університет. Університет у смартфоні". Керівник команди розробників платформи І. Волков (випускник економічного ф-ту КНУ) продемонстрував можливості програми дистанційної освіти для проведення занять, створення інтерактивного графіка навчального процесу в університеті, розміщення викладачами матеріалів до освітніх курсів, для розроблення інтерактивних навчальних завдань для студентів, для заповнення віртуальних журналів із можливістю їх різномірного адміністрування керівництвом навчальних підрозділів, представниками кафедр та іншими учасниками освітнього процесу.

5. **#КНУ**експерти знають усе // Дайджест. – Київ, **2020**. – Верес. (№ 4). – С. 1. – Додаток до газети "Київський університет". – Верес. № 4).

Під час карантину Центр Комунікацій КНУ започаткував проект "Запитай у фахівців: науковці КНУ про #коронавірус", у рамках якого можна було оперативно отримати компетентну відповідь на будь-яке запитання щодо пандемії COVID-19.

6. **Корошенко М.** Дистанційна освіта: академічна свобода і забезпечення якості / М. Корошенко // Сучасна освіта України. – Київ, **2020**. – 13 квіт. (№ 15). – С. 6–7.

Проректор із науково-педагогічної роботи В. Бугров розповів про платформу Corsera в КНУ імені Тараса Шевченка.

7. **Міждисциплінарний** аналітичний центр створено в КНУ // Світ. – Київ, **2020**. – Лип. (№ 25/26). – С. 3.

У КНУ імені Тараса Шевченка створено Міждисциплінарний аналітичний центр. У ньому працюватимуть фахівці Інституту психіатрії, економічного факультету та Інституту права КНУ тощо. Діяльність центру пов'язана із проведенням міждисциплінарних наукових досліджень соціально-економічного добробуту і психічного здоров'я населення України в цілях експертно-аналітичної підтримки

державної політики органів влади в контексті відтворення інтелектуального капіталу та забезпечення національної безпеки.

8. **Остролуцька Л.** Платформа "цілодобового спілкування". У КНУ імені Тараса Шевченка руйнують стереотип про те, що дистанційне навчання не передбачає спілкування викладачів і студентів / Л. Остролуцька // Світ. – Київ, **2020**. – Черв. (№ 15/16). – С. 1, 2.

У КНУ імені Тараса Шевченка презентували комплексну технологічну платформу дистанційної освіти "KNU Education Online". Йдеться про презентацію проекту, який вже заплановано до впровадження в університеті. Щодо створення персонального кабінету викладача і студента, розповів проректор з перспективного розвитку О. Рожко. Команду розробників очолює І. Волков.

9. **Передплату** на міжнародні наукометричні бази даних продовжено // Світ. – Київ, **2020**. – Черв. (№ 15/16). – С. 1.

МОН України продовжило передплату на міжнародні наукометричні бази даних Scopus та Web of Science для закладів вищої освіти і наукових установ України. Передплатник серед університетів – КНУ імені Тараса Шевченка.

10. **Перелік** наукових фахових видань України, наукові публікації в яких зараховуються за темою дисертації на здобуття наукових ступенів доктора наук, кандидата наук та ступеня доктора філософії, і опубліковані до 12 березня 2020 року: затверджено постановами президії ВАК України // Спецвипуск газети "Освіта України". – Київ, **2020**. – Черв. (№ 6). – С. 46–104.

До списку увійшли фахові видання КНУ імені Тараса Шевченка.

11. **Презентація** інноваційної платформи / за матеріалами прес-центру КНУ // Сучасна освіта України. – Київ, **2020**. – 1 черв. (№ 22). – С. 1, 5.

На базі Центру інноваційного розвитку КНУ імені Тараса Шевченка відбулася презентація платформи дистанційної освіти KNU Education Online.

12. **Сидоров М.** Фактори задоволеності студентів навчальним процесом (на прикладі дослідження студентів КНУ) / М. Сидоров, В. Довбня // Соціологічні студії. – Луцьк, **2019**. – № 1 (14). – С. 45–52.

Відображено результати дослідження факторів, що впливають на задоволеність студентів КНУ імені Тараса Шевченка навчальним процесом. Основну увагу зосереджено на інтерпретації терміна "навчальний процес" (у тому числі на підставі результатів фокус-групових інтерв'ю).

13. **Університет онлайн** // Сучасна освіта України. – Київ, **2020**. – 20 лип. (№ 28). – С. 5.

У КНУ імені Тараса Шевченка презентували мобільний освітній додаток KNU online. З вітальним словом виступив ректор Л. Губерський.

14. **Університет рівних можливостей** // Дайджест. – Київ, **2020**. – Верес. (№ 4). – С. 1. – Додаток до газети "Київський університет". – Верес. (№ 4).

Про створення в Університеті безбар'єрного середовища для отримання освітніх послуг здобувачами освіти з особливими потребами.

15. **Університет у смартфоні** // Дайджест. – Київ, **2020**. – Верес. (№ 4). – С. 1. – Додаток до газети "Київський університет". – Верес. (№ 4).

Про проект "Цифровий університет. Університет у смартфоні".

Вступна кампанія

16. **Зарахування до магістратури** // Сучасна освіта України. – Київ, **2020**. – 21 верес. (№ 37). – С. 2.

Одинадцятого вересня завершилося зарахування на бюджет до магістратури на базі бакалавра до закладів вищої освіти у сфері управління МОН. Таких вступників – 35837. Найбільша кількість вступників-магістрів – у КНУ імені Тараса Шевченка – 1472.

17. **Найпопулярніші** спеціальності й виші // Сучасна освіта України. – Київ, **2020**. – 31 серп. (№ 33/34). – С. 5.

Під час цьогорічної вступної кампанії через систему ЄДЕБО електронні заяви подала майже 191 тисяча вступників, це на 25 тисяч більше, ніж торік. ТОП-10 найпопулярніших вишів за кількістю поданих заяв очолив КНУ імені Тараса Шевченка – 56 тис. 336.

18. **Про безпеку**, формат навчання і вступну кампанію // Сучасна освіта України. – Київ, **2020**. – 7 верес. (№ 35). – С. 6–7.

КНУ імені Тараса Шевченка на другій позиції у Топ-десятиці вишів, в яких найбільше абітурієнтів зараховано на бюджет – 3272 міста.

19. **Шулікін Д.** Дискусія про якість / Д. Шулікін // Сучасна освіта України. – Київ, **2020**. – 10 серп. (№ 31). – С. 1, 8–9.

Актуальні питання удосконалення системи підтримки якості вищої освіти в Україні, а також проблеми вступної кампанії обговорили на розширеному засіданні президії Співки ректорів вищих навчальних закладів України, що відбулося у КНУ Тараса Шевченка.

Міжнародне співробітництво

20. **В одному** освітньому просторі // Дайджест. – Київ, **2020**. – Верес. (№ 4). – С. 1. – Додаток до газети "Київський університет". – Верес. № 4).

Зустріч Л. Губерського з польськими колегами Університету імені Адама Міцкевича. Сторони підсумували здобутки та обговорили нові напрями співпраці між університетами.

21. **Відкриті** для іноземців // Сучасна освіта України. – Київ, **2020**. – 17 серп. (№ 32). – С. 4.

У КНУ імені Тараса Шевченка провели тренінг, присвячений залученню до навчання в Україні абітурієнтів-іноземців. Університет представляли ректор Л. Губерський, проректори П. Бех і О. Рожко, керівники структурних підрозділів і зацікавлені співробітники. Тренінг проводила І. Ахтирська, відомий експерт із вищої освіти, голова приймальної комісії Університету бізнесу і міжнародних відносин (Швейцарія).

22. **Жилінська О.** Професор Оксана Жилінська: "Університет – це планетарне явище" / О. Жилінська ; розмову вела Л. Остролицька // Світ. – Київ, 2020. – Лип. (№ 21/22). – С. 2–3.

23. **Новітні** технології must have // Дайджест. – Київ, 2020. – Верес. (№ 4). – С. 2. – Додаток до газети "Київський університет". – Верес. (№ 4).

Минулого літа за підтримки Golden Egg and Technology в аудиторії 235 Головного корпусу КНУ був відкритий університетський офіс іCenter: освіта онлайн, "розумні класи", аудиторії віртуальної діяльності, впровадження навчальних мобільних додатків, спільні з іноземними партнерами освітні й наукові розробки, Students Community та інші платформи.

24. **Телеміст** із КНР // Дайджест. – Київ, 2020. – Верес. (№ 4). – С. 1. – Додаток до газети "Київський університет". – Верес. № 4).

Важливі аспекти ведення навчального процесу в умовах карантину, використання можливостей онлайн-платформ, проведення дистанційних занять, перемовин і спільних конференцій, а також запровадження заходів, необхідних для безпеки учасників освітнього процесу, обговорили представники КНУ імені Тараса Шевченка з колегами із Китайської Народної Республіки з колегами (КНР). Захід було проведено у формі телемосту.

Співпраця Університету з іншими ЗВО та установами

25. **Короденко М.** Наука залежить від кожного. Як і фінансування / М. Короденко // Сучасна освіта України. – Київ, 2020. – 16 берез. (№ 11). – С. 8–9.

У КНУ імені Тараса Шевченка пройшов міжнародний семінар для проректорів з наукової роботи "Еволюція якості наукової діяльності". Зі вступним словом виступив ректор університету, президент Співки ректорів закладів вищої освіти Л. Губерський.

26. **Новий** склад колегії // Сучасна освіта України. – Київ, 2020. – 13 лип. (№ 27). – С. 5.

Міністерство освіти і науки затвердило новий склад колегії. Список членів консультативно-дорадчого органу відомства затверджений наказом № 902 від 7 липня. До складу колегії входить Л. Губерський.

27. **Остролуцька Л.** Коронавірус як каталізатор процесів у державі / Л. Остролуцька // Світ. – Київ, 2020. – Черв. (№ 15/16). – С. 3.

Щодо роботи Міжвідомчої робочої групи представників НАН України, КНУ імені Тараса Шевченка та НАМН України щодо прогнозування поширення коронавірусу в Україні методами математичного моделювання.

28. **Остролуцька Л.** Не перетягувати канат, а тягнути в одну сторону / Л. Остролуцька // Світ. – Київ, 2020. – Серп. (№ 31/32). – С. 1–2.

У КНУ імені Тараса Шевченка відбулося розширене засідання президії Співки ректорів вищих навчальних закладів України. Вів засідання голова Співки ректорів вищих навчальних закладів, ректор Л. Губерський.

29. **Підтримка** академічної мобільності // Сучасна освіта України. – Київ, 2020. – 15 черв. (№ 24). – С. 5.

"Київський національний університет імені Тараса Шевченка та Львівський національний університет імені Івана Франка стали переможцями конкурсного відбору для реалізації програми академічної

мобільності SAM (Student academic mobility) від House of Europe. <...> Студенти ОС «Бакалавр» різних факультетів обох університетів, які успішно пройдуть конкурсні відбори, отримають змогу навчання протягом 12 тижнів у ЗВО-партнерів з повним фінансуванням: виплатою стипендії, оплатою проживання та відшкодуванням дорожніх витрат, а головне – отримають унікальний досвід навчання та проживання в нових для себе ЗВО та регіонах України".

30. **Створено** Раду з питань вищої освіти // Сучасна освіта України. – Київ, **2020**. – 8 черв. (№ 23). – С. 1, 5.

Президент України В. Зеленський зустрівся з керівниками провідних вітчизняних вишів. Результатом зібрання став указ Глави держави "Про вдосконалення вищої освіти в Україні". У зустрічі взяв участь ректор КНУ імені Тараса Шевченка Л. Губерський.

31. **Шулікін Д.** Виклики "дистанційки" / Д. Шулікін // Сучасна освіта України. – Київ, **2020**. – 20 лип. (№ 28). – С. 10–11.

Державна служба якості освіти України спільно з КНУ імені Тараса Шевченка провела вебінар "Дистанційне навчання: виклики, досвід, перспективи". Це була перша онлайн-зустріч у межах співпраці з університетами. Проректор з науково-педагогічної роботи КНУ В. Бугров розповідав, з яким досвідом навчання онлайн університет входив у карантин; якими інформаційними ресурсами забезпечувалися організація дистанційної роботи, університетські комунікації; які платформи використовувалися для поліпшення освітніх можливостей; які онлайн-заходи проводилися задля підтримки комунікацій у студентських, викладацьких та наукових спільнотах тощо.

Рейтинги

32. **КНУ** в рейтингу URAP // Дайджест. – Київ, **2020**. – Верес. (№ 4). – С. 1. – Додаток до газети "Київський університет". – Верес. № 4).

КНУ імені Тараса Шевченка єдиний серед українських ЗВО представлений відразу у кількох галузевих напрямках оновленої версії рейтингу світових закладів вищої освіти за галузями знань від турецького рейтингового агентства URAP.

33. **КНУ QS World University Rankings 2021**// Дайджест. – Київ, 2020. – Верес. (№ 4). – С. 1. – Додаток до газети "Київський університет". – Верес. № 4).

Дев'ятий рік поспіль КНУ входить до світового рейтингу університетів QS World University Rankings 2021 від британської консалтингової компанії Quacquaree Symonds, оновлену версію якого оприлюднено 10 червня 2020 року.

34. **У рейтингу найкращих** // Освіта. – Київ, 2020. – 20–28 трав. (№ 17/20). – С. 1.

У рейтинг найкращих ВНЗ світу потрапили шість українських університетів: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна; Київський національний університет імені Тараса Шевченка; Харківський політехнічний інститут; Київський політехнічний інститут імені Сікорського; Сумський державний університет; Національний університет "Львівська політехніка".

35. **Український рахунок** // Сучасна освіта України. – Київ, 2020. – 15 черв. (№ 24). – С. 4.

Оприлюднено результати щорічного рейтингу кращих закладів вищої освіти світу QS World University Rankings за 2020 рік. Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна всьоме увійшов до п'ятисот найкращих університетів, посівши 477 місце. На другому місці серед українських ЗВО розташувався КНУ імені Тараса Шевченка.

36. **Харламов П.** Зарплатний рейтинг вишів 2020 за версією журналу "Гроші" / П. Харламов // Вища школа. – Київ, 2020. – № 3 (188). – С. 7–22.

Рейтинг ЗВО за різними спеціальностями. КНУ імені Тараса Шевченка на 2 та 3 позиціях. Серед опитуваних – роботодавці.

Гранти

37. **Європейські студії** // Дайджест. – Київ, 2020. – Верес. (№ 4). – С. 3. – Додаток до газети "Київський університет". – Верес. (№ 4).

Минулого року Університет виграв грант програми ЄС ERASMUS+. 21 листопада 2019 р. відбулося відкриття Центру досконалості імені Жана Моне в межах проекту "Поглиблений розвиток європейських студій в Україні: міждисциплінарний підхід". Центр сприятиме євроінтеграційним процесам, що відбуваються в Україні.

Стипендії, премії, нагороди

38. **Для жінок у науці** // Дайджест. – Київ, 2020. – Верес. (№ 4). – С. 2. – Додаток до газети "Київський університет". – Верес. (№ 4).

Про церемонію нагородження жінок-науковиць українською премією L'OREAL-ЮНЕСКО "Для жінок у науці".

39. **Про призначення** академічної стипендії Кабінету Міністрів України студентам закладів вищої освіти та аспірантів : розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 червня 2020 р. № 692-р // Урядовий кур'єр. – Київ, 2020. – 24 черв. (№ 118). – С. 11.

Академічну стипендію призначено: К. О. Качан, курсантці ВІКНУ, В. В. Левицькій, студентці та О. С. Бочковському, аспіранту КНУ імені Тараса Шевченка.

40. **Про призначення** соціальних стипендій Верховної ради України студентам закладів вищої освіти з числа дітей-сиріт та дітей з малозабезпечених сімей на 2020 рік : розпорядження Кабінету Міністрів

України від 17 червня 2020 р. № 695-р // Урядовий кур'єр. – Київ, 2020. – 24 черв. (№ 118). – С. 11.

Стипендію призначено А. С. Приходько, студентці КНУ імені Тараса Шевченка.

Культурно-просвітницька робота

41. **Благодійний бал** // Дайджест. – Київ, 2020. – Верес. (№ 4). – С. 4. – Додаток до газети "Київський університет". – Верес. (№ 4).

У Колонній залі КМДА відбувся Благодійний бал КНУ. Прекрасні пари з різних факультетів та інститутів зібралися разом, щоб створити неповторну атмосферу чарівного свята. Кошти, зібрані під час Благодійного балу, використано для друку книжок шрифтом Брайля для людей з вадами зору.

42. **Від бересту – до "цифри"** // Дайджест. – Київ, 2020. – Верес. (№ 4). – С. 2. – Додаток до газети "Київський університет". – Верес. (№ 4).

КНУ традиційно долучився до написання радіо диктанту національної єдності. В аудиторії імені Михайла Максимовича у Головному корпусі. Перевірити правильність написання диктанту можна було вже за 15 хвилин після прочитання – текст оприлюднили на сайтах суспільного мовника.

43. **Відкриті двері Шевченкового університету – простір освітніх можливостей** // Голос України. – Київ, 2020. – 13 трав. (№ 79). – С. 1, 13.

Наводиться вислів ректора КНУ імені Тараса Шевченка Л. Губерського, присвячений цій події.

44. **День відкритих дверей – онлайн** // Сучасна освіта України. – Київ, 2020. – 11 трав. (№ 18/19). – С. 4.

Проведення "живої" освітньої виставки для школярів старших класів і їхніх батьків "КНУ Ехро 2020" у КНУ імені Тараса Шевченка перенесли

на осінь 2020 р. Онлайн-презентації транслюватиметься 14–15 травня на YouTube-каналі вишу, майбутні абітурієнти можуть поставити актуальні запитання за допомогою Google-форм.

45. **Твій простір освітніх можливостей** // Дайджест. – Київ, 2020. – Верес. (№ 4). – С. 3. – Додаток до газети "Київський університет". – Верес. (№ 4).

За два роки Загальноуніверситетський день відкритих дверей КНУ Ехро перетворився на популярний освітньо-мистецький фестиваль з традиційним гаслом "КНУ – простір освітніх можливостей".

46. **КНУ Ехро ONLINE** // Дайджест. – Київ, 2020. – Верес. (№ 4). – С. 3. – Додаток до газети "Київський університет". – Верес. (№ 4).

"КНУ Ехро ONLINE. Загальноуніверситетські дні відкритих вікон" – виставкові й профорієнтаційні онлайн-презентації, ознайомлення з освітніми програмами, віртуальні екскурсії.

47. **Кримськотатарський прапор над вишем** // Сучасна освіта України. – Київ, 2020. – 25 трав. (№ 21). – С. 3.

Напередодні 76-х роковин депортації кримських татар у пам'ять про жертв цієї трагедії перед головним корпусом Київського національного університету імені Тараса Шевченка підняли прапор кримськотатарського народу. До участі в ході пам'яті долучилися ректор Л. Губерський, а також проректори В. Бугров, О. Жилінська й О. Рожко.

48. **Місіонери** хорového співу // Дайджест. – Київ, 2020. – Верес. (№ 4). – С. 4. – Додаток до газети "Київський університет". – Верес. (№ 4).

Минулорічну літню відпустку учасники народної хорОВОї капели "Дніпро" поєднали з виступами на Міжнародному хорОВОму фестивалі у м. Чанаккале (Туреччина). На конкурс з'їхалися 44 хори з різних країн світу. Творчий колектив Університету виборов другу сходинку.

49. **Спорт** – не лише для студентів // Дайджест. – Київ, **2020**. – Верес. (№ 4). – С. 4. – Додаток до газети "Київський університет". – Верес. (№ 4).

Команда викладачів географічного ф-ту стала переможницею в змаганнях з баскетболу, на другому місці команда викладачів кафедри фізичного виховання та спорту, третє місце посіла збірна команда викладачів ф-ту комп'ютерних наук та кібернетики і механіко-математичного ф-тів. У волейбольних баталіях перемогу святкувала команда викладачів кафедри фізичного виховання та спорту.

Конкурси на заміщення вакантних посад

50. **Київський** національний університет імені Тараса Шевченка оголошує конкурс на заміщення вакантних посад // Сучасна освіта України. – Київ, **2020**. – 7 верес. (№ 35). – С. 13.

МОН України оголосило конкурс на заміщення посади ректора КНУ імені Тараса Шевченка.

51. **Хто очолить КНУ?** // Сучасна освіта України. – Київ, **2020**. – 7 верес. (№ 35). – С. 2.

МОН України оголосило конкурс на заміщення посади ректора КНУ імені Тараса Шевченка.

Факультети, інститути та підрозділи

Факультети

Історичний факультет

52. **Гаскевич Д. Л.** Звіт про Міжнародну наукову конференцію "Від палеоліту до козацької України" до 100-річчя Дмитра Яковича Телегіна / Д. Л. Гаскевич, І. Д. Потехіна // Археологія і давня історія України. – Київ, **2019**. – Вип. 4 (33). – С. 442–445.

У конференції взяли у часть – Л. Л. Залізник, Р. В. Терпиловський та Л. Г. Самойленко.

53. **Макаревич А.** Сходознавчий семінарій у Музеї Ханенків / А. Макаревич, О. Охріменко // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Історія. – Київ, 2019. – Вип. 2 (141). – С. 69–69.

Кафедра історії стародавнього світу та середніх віків історичного ф-ту КНУ імені Тараса Шевченка спільно з Національним музеєм мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків восени 2018 р. розпочали проект "Робота з музейними та мистецькими об'єктами".

54. **Національна** свідомість і державний інтерес // Освіта. – Київ, 2020. – 4–11 берез. (№ 9/10). – С. 4.

Про кафедру історії світового українства. Згадуються викладачі: І. К. Патриляк, О. В. Даниленко, Т. В. Орлова, В. І. Сергійчук, Т. Ю. Горбань.

55. **Охріменко О.** Науково-практичний семінар із фрагментології / О. Охріменко // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Історія. – Київ, 2019. – Вип. 2 (141). – С. 70–70.

Семінар "Фрагментологія: теорія та практика роботи з рукописними та стародруківаними фрагментами", організований кафедрою історії стародавнього світу та середніх віків (завідувач д-р іст. наук, проф. Віктор Ставнюк) пройшов 14 грудня 2018 р. Д. Лукін, провідний бібліотекар Наукової бібліотеки ім. М. Максимовича КНУ імені Тараса Шевченка, доповів про знайдені фрагменти у трьох примірниках видань Києво-Печерської лаври, використанні як форзаці. Його значним науковим відкриттям є аркуш нижнього форзацу "Анфологіна" (1619) із 16 сторінками невідомого кириличного видання формату in-32o.

56. **LEGIO Historica** без меж // Дайджест. – Київ, 2020. – Верес. (№ 4). – С. 2. – Додаток до газети "Київський університет". – Верес. (№ 4).

У рамках фестивалю, що пройшов на історичному ф-ті Університету, організовано десятки подій за участі провідних публічних інтелектуалів у сфері історії України – лекції, воркшопи, майстер-класи, виступи реконструкторів, презентації найгучніших книжкових новинок України та ін.

Механіко-математичний факультет

57. **Математичний Олімп** // Дайджест. – Київ, 2020. – Верес. (№ 4). – С. 3. – Додаток до газети "Київський університет". – Верес. (№ 4).

Щороку команди українських школярів здобувають нагороди престижних міжнародних олімпіад, а їх переможці приходять навчатися до КНУ імені Тараса Шевченка.

58. **Петришин Р. І.** Міжнародна наукова конференція "Сучасні проблеми математики та її застосування в природничих науках і інформаційних технологіях" / Р. І. Петришин, І. М. Черевко // Буковинський математичний журнал. – Чернівці, 2018. – Т. 6, № 3/4. – С. 6–7.

17–19 вересня 2018 р. в рамках святкування 50-річчя Ф-ту математики та інформатики Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича відбулася міжнародна наукова конференція "Сучасні проблеми математики та її застосування в природничих науках і інформаційних технологіях". Організаторами міжнародної конференції виступили: Інститут математики НАН України, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. Програмний комітет конференції очолив А. М. Самойленко – д-р фіз.-мат. наук,

проф., академік НАН України. З доповіддю "Життєвий та творчий шлях академіка А. М. Самойленка" виступив д-р фіз.-мат. наук, проф. М. О. Перестюк.

Факультет інформаційних технологій

59. **Бичков О. С.** Є така спеціальність – інженерія програмного забезпечення! / О. С. Бичков, С. І. Доценко // Країна знань. – Київ, 2020. – № 2/3 (141). – С. 23–25.

Про кафедру програмних систем і технологій ф-ту інформаційних технологій КНУ імені Тараса Шевченка.

Факультет психології

60. **Співпраця** заради реформ // Дайджест. – Київ, 2020. – Верес. (№ 4). – С. 2. – Додаток до газети "Київський університет". – Верес. (№ 4).

КНУ імені Тараса Шевченка став одним із організаторів і господарем науково-практичної конференції II Міжнародні консультації "Співпраця заради реформ у системі охорони психічного здоров'я". З вітальним словом виступив проректор В. Бугров. Вітчизняні та зарубіжні фахівці – лікарі, психологи, соціальні працівники, – презентували наукові доповіді та ділилися практичним досвідом роботи з дітьми, які мають розлад із дефіцитом уваги та гіперактивністю.

61. **"РсуОлімп-2019"** // Дайджест. – Київ, 2020. – Верес. (№ 4). – С. 3. – Додаток до газети "Київський університет". – Верес. (№ 4).

У другому фінальному етапі V Міжнародної студентської олімпіади з психології "РсуОлімп-2019", що відбулася у Мінську, зустрілися 5 команд. Україну на олімпіаді представляли студенти-психологи Університету. Керівником команди був доцент кафедри загальної психології О. Білоус.

Факультет соціології

62. **Скворець В. О.** Молодь поповнює соціологічну спільноту України / В. О. Скворець // Український соціум. – Київ, 2020. – № 2 (73). – С. 204–210.

Відповідно до рішення МОН України, протягом останніх трьох навчальних років проведення Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт зі спеціальності "Соціологія" було довірено кафедрі соціології Запорізького національного університету. Важливою передумовою успішного проведення конкурсу була робота Оргкомітету щодо створення галузевої конкурсної комісії. У 2020 р. у склад журі конкурсу увійшла В. В. Чепак – д-р соціол. наук, декан ф-ту соціології КНУ імені Тараса Шевченка. Теми, представлені на розгляд журі, стосувалися широкого кола соціально значущої проблематики. За результатами конкурсу дипломом 2 ступеня нагороджена А. Янько, дипломом 3 ступеня – О. Крименюк. Оргкомітет конкурсу нагородив групу викладачів Подякою за наукове керівництво конкурсною роботою, яка посіла призове місце. Серед нагороджених – Л. Л. Юзва та Т. В. Цимбал.

Філософський факультет

63. **Буцикіна Є. О.** Міжнародна науково-практична конференція "Символічні виміри візуальної культури" / Є. О. Буцикіна // Українські культурологічні студії. – Київ, 2019. – № 2 (5). – С. 105–106.

Із 11 по 12 жовтня 2019 року у Луцьку проходила міжнародна наукова конференція "Символічні виміри візуальної культури". Захід був організований Музеєм сучасного українського мистецтва Корсаків та кафедрою етики, естетики та культурології КНУ імені Тараса Шевченка в рамках науково-дослідницької теми "Візуальні практики:

режими та стратегії постмодерну" та арт-проекту "Сучасний український символізм", кураторкою якого виступила доцент кафедри С. П. Стоян. Партнерами конференції виступили Зеленогурський університет (Польща), Польсько-український центр гуманітарних досліджень Зеленогурського університету (Польща) та Громадська організація "Арт-центр Альтер Его".

64. **До перекладу** Авіценової "Книги спасіння" / В. Кебуладзе, Ю. Кочержинський, М. Якубович, О. Ярош // *Філософська думка.* – Київ, **2019.** – № 6. : Шанси та ризики демократії. – С. 117–121.

18 квітня 2019 року у КНУ імені Тараса Шевченка на базі кафедри теоретичної та практичної філософії і кафедри історії філософії за підтримки видавництва "Темпора" відбувся черговий семінар Лабораторії наукового перекладу, присвячений обговоренню українського перекладу твору Ібн Сіні (Авіцени) "Книга спасіння".

65. **Кхелуфі А.** Науковий семінар студентського товариства усної історії філософії / А. Кхелуфі // *Sententiae.* – Вінниця, **2019.** – Т. 38, № 2. – С. 215–217.

25 листопада 2019 р. відбувся науковий семінар, присвячений обговоренню дослідницьких пріоритетів Студентського товариства усної історії філософії. Співорганізаторами заходу стали кафедра історії філософії КНУ імені Тараса Шевченка, Інститут філософії ім. Г. С. Сковороди НАНУ, науково-теоретичний часопис "Філософська думка" та історико-філософський журнал "Sententiae". Активну й зацікавлену участь в обговоренні взяли викладачі КНУ Г. Ільїна, М. Кириченко, Г. Гнатовська, Т. Труш, Я. Соболевський.

66. **Принципи** перекладу твору Секста Емпірика "Піронові підвалини" / В. Кебуладзе, С. Гриценко, Л. Звонська, О. Панич // *Філософська думка.* – Київ, **2019.** – № 5 : Нормативність філософського дискурсу. – С. 121–134.

13 травня 2019 р. в КНУ імені Тараса Шевченка на базі кафедри теоретичної і практичної філософії та кафедри історії філософії за підтримки видавництва "Темпора" відбувся черговий семінар Лабораторії наукового перекладу, присвячений обговоренню українського перекладу твору Секста Емпірика "Піронові підвалини". Переклад представила перекладачка Л. Звонська.

Хімічний факультет

67. **Територія** інтенсивну // Дайджест. – Київ, 2020. – Верес. (№ 4). – С. 3. – Додаток до газети "Київський університет". – Верес. (№ 4).

Хімічний ф-тет КНУ – традиційне місце змагань і тренувань для юних дослідників. Третій рік поспіль сюди з'їжджаються учасники Всеукраїнського турніру юних хіміків імені академіка Віктора Скопенка – індивідуального змагання для учнів 9–11-х класів закладів загальної середньої та позашкільної освіти.

Інститути

Військовий інститут

68. **Наша безпека й майбутнє** // Дайджест. – Київ, 2020. – Верес. (№ 4). – С. 3. – Додаток до газети "Київський університет". – Верес. (№ 4).

Учасники XV Міжнародної науково-практичної конференції "Військова освіта і наука: сьогодення та майбутнє", що пройшла у ВІКНУ, говорили про розвиток системи вищої військової освіти. Участь у заході взяли представники Міноборони України, Генерального штабу, військових частин.

Інститут журналістики

69. **Вакульчук О.** Інтеграція друкованих і електронних бібліографічних ресурсів у формуванні репертуару періодики / О. Вакульчук // Бібліотечний вісник. – Київ, **2019**. – № 6 (254). – С. 63–64.

В рамках Міжнародної наукової конференції "Бібліотека. Наука. Комунікація. Актуальні тенденції у цифрову епоху" відбулося засідання секції "Інтеграція друкованих і електронних бібліографічних ресурсів у формуванні репертуару періодики". У заході взяв участь професор Ін-ту журналістики, д-р філол. наук А. А. Бойко.

70. **"Коли мовчите ви, говорять пройдисвіти",** – зустріч із Євгенією Подобною // Літературна Україна. – Київ, **2020**. – 14 берез. (№ 9/10). – С. 13.

4 березня в актовій залі Ін-ту філології на запрошення соціального департаменту СППФ завітала журналістка Євгенія Подобна. Випускниця Інституту журналістики КНУ, а нині – викладач ІЖ, із 2015 року Євгенія працювала воєнним кореспондентом у зоні АТО. Книга "Дівчата зрізають коси" – результат її інтерв'ю з жінками на війні. Книжка видана за підтримки Ін-ту національної пам'яті у 2018 р. Торік збірка отримала премію "BookForumBestBook Award-2019", а в цьому році Євгенія стала лауреатом Шевченківської премії-2020 у номінації "Публіцистика. Журналістика". На зустрічі Подобна говорила про історію книги, стереотипи й міфи сучасної війни, неймовірні історії на Сході та закликала не мовчати про правду, а також берегти цінності, що їх нам подарувала боротьба.

Інститут міжнародних відносин

71. **Білоцький С. Д.** Новий етап у розвитку української доктрини міжнародного права / С. Д. Білоцький // Часопис Київського університету права. – Київ, **2020**. – № 1. – С. 443–444.

Завершення підготовки тритомної "Енциклопедії міжнародного права", останній том якої нещодавно побачив світ у видавництві "Академперіодика", є вагомим подією для всієї вітчизняної юридичної науки і практики, свідченням певної зрілості української доктрини міжнародного права. До складу редакційної колегії та авторського колективу видання увійшли провідні юристи-міжнародники КНУ імені Тараса Шевченка.

72. **"Веселка країн"** // Дайджест. – Київ, 2020. – Верес. (№ 4). – С. 4. – Додаток до газети "Київський університет". – Верес. (№ 4).

В Ін-ті міжнародних відносин відбулася найочікуваніша подія року багатьох студентів та викладачів – яскраве свято різних культур, приурочене до Міжнародного дня студента – "Веселка країн". Цього року конкурс святкував своє 10-річчя.

73. **Генетика фейку** // Дайджест. – Київ, 2020. – Верес. (№ 4). – С. 2. – Додаток до газети "Київський університет". – Верес. (№ 4).

Про різні аспекти фейку як кричущої ознаки сьогодення говорили учасники Зимової школи комунікацій "Генетика фейку", яку організувала кафедра міжнародних медіа комунікацій та комунікативних технологій ІМВ КНУ імені Тараса Шевченка.

74. **Комітет з міжнародного права** // Вісник Національної асоціації адвокатів України. – Київ, 2020. – № 1/2 (60). – С. 14–15.

22 жовтня 2019 р. відбулося установче зібрання новоствореного Комітету з міжнародного права при НААУ. Заступником Голови Комітету призначено адвоката, канд. юрид. наук О. Поєдинок. Основна мета Комітету – підвищення міжнародно-правової обізнаності та культури серед адвокатів, оскільки міжнародне право суттєво відрізняється від права національного та існує об'єктивний попит на краще розуміння сучасних викликів перед Україною, у тому числі проваджень у міжнародних судових органах; 18 грудня 2019 р. член Комітету З. Тропін взяв участь у роботі Міжнародної науково-практичної конференції "Римський статут Міжнародного

кримінального суду: проблеми визнання, співвідношення та гармонізації". Захід було організовано Організацією з безпеки та співробітництва в Європі спільно з КНУ імені Тараса Шевченка.

75. **Комітет** з питань гендерної політики, Комітет з питань юридичної освіти // Вісник Національної асоціації адвокатів України. – Київ, **2020**. – № 4 (62). – С. 25.

22 січня 2020 р. у рамках реалізації підписаного в цей же день Меморандуму про співпрацю між НААУ та Асоціацією жінок-юристів України "ЮрФем" голова Комітету з питань юридичної освіти та заступник голови Комітету з питань гендерної політики НААУ О. Поєдинок провела зустріч зі студентами Ін-ту міжнародних відносин. На зустрічі мова йшла про ідеї гендерної рівності та стан їхнього втілення в законодавстві та правозастосовній практиці України.

76. **Комітет** з питань гендерної політики при НААУ // Вісник Національної асоціації адвокатів України. – Київ, **2020**. – № 1/2 (60). – С. 12–13.

22 жовтня 2019 р. відбулася зустріч учасників засідання Комітету. На зустрічі була присутня О. Поєдинок, Голова Комітету з питань юридичної освіти. Було наголошено на актуальності формування гендерного фокусу в українському суспільстві, адже штучно створені стереотипи про жіноче управління, роль жінки в сім'ї, розділення професій за статтю, неможливість поєднання роботи та материнства досі мають великий негативний вплив.

77. **Комітет** з питань юридичної освіти // Вісник Національної асоціації адвокатів України. – Київ, **2020**. – № 5 (63). – С. 23–24.

19 лютого 2020 р. голова Комітету О. Поєдинок взяла участь у роботі круглого столу, присвяченого обговоренню проблем, пов'язаних із структурою сучасної юридичної освіти. Учасники круглого столу зосередили свою увагу на можливості здобуття вищої юридичної

освіти за наскрізною магістерською програмою, що виключає здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня "бакалавр", проте не дійшли згоди щодо цього питання. Дискусійною також залишається тема про майбутнє спеціальності "Міжнародне право", що стане предметом обговорення під час наступного засідання робочої групи з питань розвитку юридичної освіти.

78. **Комітет** з питань юридичної освіти // Вісник Національної асоціації адвокатів України. – Київ, 2020. – № 1/2 (60). – С. 28–29.

Голова Комітету О. Поєдинок взяла участь як суддя у Всеукраїнському конкурсі з міжнародного гуманітарного права – 2019, який проходив у м. Києві 26–28 листопада 2019 р.; 28 листопада 2019 р. О. Поєдинок виступила на Всеукраїнській конференції "Система освіти у сфері прав людини в Україні: перспективи розвитку". Під час цього заходу О. Поєдинок як членкиня робочої групи обговорювала проєкт Загальнодержавної програми освіти у сфері прав людини.

79. **Міс Дипломат – 2019** // Дайджест. – Київ, 2020. – Верес. (№ 4). – С. 4. – Додаток до газети "Київський університет". – Верес. (№ 4).

Вдруге в новому форматі відбувся конкурс на звання найкращого дипломата серед студентів – інтелектуально-розважальне шоу "Мастер та Міс Дипломат" в Ін-ті міжнародних відносин.

80. **Рилач Н.** Школа молодого українського дипломата / Н. Рилач // Зовнішні справи. – Київ, 2020. – № 4. – С. 53–54.

Школа молодого українського адвоката" – це спільний соціально-освітній профорієнтаційний проєкт Інституту міжнародних відносин та Української асоціації зовнішньої політики. Цей проєкт дає можливість учням шкіл, а також студентам молодших курсів визначитись зі своїм майбутнім життєвим шляхом. Також учні Школи мають унікальну можливість отримати знання з практичного досвіду роботи дипломатів найвищого рангу".

Інститут права

81. **Захарченко П.** Історія українського права: поняттєва, історіографічна та компаративістична складові її ідентифікації / П. Захарченко // Право України. – Київ, **2020**. – № 1. – С. 52–63.

Визначено доктринальний підхід кафедри історії права та держави, що полягає у визнанні первинності права перед інститутом держави.

82. **Ковальський В.** "Революція" в Шевченковому університеті: юрфаку вже немає, є Інститут права / В. Ковальський // Юридичний вісник України. – Київ, **2020**. – 3–16 лип. (№ 26/27). – С. 1, 3.

30 червня Вчена рада КНУ імені Тараса Шевченка одноголосно підтримала запропоновані зміни.

83. **Мельник Р.** "Не може бути незмінних стандартів у праві, на які потрібно молитися" / Р. Мельник // Закон і бізнес. – Київ, **2020**. – 6–12 черв. (№ 22). – С. 1, 14.

Що потрібно змінити в юридичній освіті, аби змінилася країна в цілому? Чи існує прірва між ідеалами науковців і реаліями правозастосування? Чому плагіат іноді стає зручним засобом маніпуляції та яких зашкарублених звичок необхідно позбутись українським науковцям? Про це та про право в усіх його проявах розповів у інтерв'ю "ЗіБ" завідувач кафедри адміністративного права, д-р юрид. наук проф. Р. Мельник.

84. **Наука, освіта і практика: об'єднання зусиль** / підготував І. Мороз // Юридичний вісник України. – Київ, **2020**. – 4–17 верес. (№ 35/36). – С. 12.

Міністр юстиції України Д. Малюська та виконувачка обов'язків директора Інституту права О. Орлюк підписали Меморандум про співпрацю у сфері освітньої, наукової, інформаційної діяльності.

85. **Перший** національний форум для об'єднаних територіальних громад // Голос України. – Київ, **2020**. – 2 черв. (№ 88). – С. 6.

Серед спікерів форуму – А. М. Мірошниченко, проф. кафедри земельного та аграрного права, д-р юрид. наук, заслужений юрист України, В. В. Рєзнікова, завідувач кафедри господарського права, д-р юрид. наук, професор.

86. **Середа О.** Пам'ятки права як невід'ємні атрибути та фундамент української державності в концепції Національного проекту "Скарбниця пам'яток українського права" / О. Середа // Право України. – Київ, **2020**. – № 1. – С. 261–269.

До підготовки та змісту Національного проекту "Скарбниця пам'яток українського права" залучені провідні фахівці, зокрема КНУ імені Тараса Шевченка.

87. **Юридична освіта та юридична професія** // Голос України. – Київ, **2020**. – 19 черв. (№ 99). – С. 4–5.

Учасник круглого столу завідувач кафедри трудового права та права соціального забезпечення, д-р юрид. наук, професор, академік НАПрН України М. І. Іншин.

Інститут Управління державної охорони України

88. **Виховуємо патріотів** // Інститут Управління державної охорони України. – Київ, **2020**. – Черв. (№ 3). – С. 2. – Додаток до газети "Київський університет". – Черв. (№ 3).

Інститут Управління державної охорони України активно запроваджує різноманітні форми військово-патриотичного виховання, серед яких і позааудиторні: відвідування музеїв, тематичних виставок, кінотеатрів.

89. **Від заснування до сьогодні. 10 років** // Інститут Управління державної охорони України. – Київ, **2020**. – Черв. (№ 3). – С. 1. – Додаток до газети "Київський університет". – Черв. (№ 3).

Про заснування Інституту – самостійного військового структурного підрозділу КНУ імені Тараса Шевченка, першого в Україні закладу вищої освіти з підготовки фахівців із охоронної діяльності та безпеки.

90. **Готові** до виконання завдань // Інститут Управління державної охорони України. – Київ, 2020. – Черв. (№ 3). – С. 2. – Додаток до газети "Київський університет". – Черв. (№ 3).

Інститут бере активну участь у популяризації різних видів спорту, зокрема, значна увага приділяється багатоборству тілоохоронців, а також організації і проведенню міжнародних і національних змагань.

91. **Дистанційне** навчання – вимога сьогодення // Інститут Управління державної охорони України. – Київ, 2020. – Черв. (№ 3). – С. 2. – Додаток до газети "Київський університет". – Черв. (№ 3).

В умовах карантинних обмежень освітня діяльність в Інституті не зупинялась. Науково-педагогічний склад Інституту організовував і запроваджував інноваційні види та форми навчання, що дозволяло здійснювати освітню діяльність дистанційно, залучаючи студентів до онлайн-дискусій.

92. **Люди** особливої професії // Інститут Управління державної охорони України. – Київ, 2020. – Черв. (№ 3). – С. 2. – Додаток до газети "Київський університет". – Черв. (№ 3).

Освітня діяльність Інституту здійснюється трьома спеціальними кафедрами за такими напрямками: організація державної охорони, органів державної влади України та забезпечення безпеки посадових осіб, психологічне та правове забезпечення охоронної діяльності та безпеки, контраварійне та захисне управління автомобілем, використання комплексів технічних засобів охорони, іноземна мова за професійним спрямуванням, права і свободи людини і громадянина, діловий та професійний етикет, політологія, історія держави і права України, українська та зарубіжна культура, українська мова за професійним спрямуванням, інформатика та інформаційні технології,

тактико-спеціальна підготовка, спеціальна фізична підготовка, спеціальна вогнева підготовка, основи безпеки життєдіяльності.

93. **Наші** партнери // Інститут Управління державної охорони України. – Київ, 2020. – Черв. (№ 3). – С. 2. – Додаток до газети "Київський університет". – Черв. (№ 3).

Інститут бере активну участь у спільних навчаннях та обміні досвідом із вітчизняними та міжнародними партнерами. На базі Інституту проводяться зустрічі різного формату: науково-практичні конференції, заняття та інструктажі у сфері професійної підготовки, спільні спортивні змагання національного та міжнародного рівнів.

Інститут філології

94. **Вручено** премію імені Володимира Сосюри // Літературна Україна. – Київ, 2020. – 14 берез. (№ 9/10). – С. 2.

Студенти й співробітники Ін-ту взяли участь в урочистостях на честь відзначення лауреатів премії імені Володимира Сосюри. Святковий захід було проведено 5 березня 2020 року в Музеї-кімнаті імені Олесь Гончара Ін-ту філології КНУ. У нагородженні взяли участь головний редактор всеукраїнської газети "Літературна Україна" С. Куліда, керівник Центру літературної творчості М. Наєнко, а також студенти-учасники літературної студії імені Максима Рильського. Відзнака дісталася випускникові КНУ О. Вертілю й поетці з Вінничини Р. Мельничук.

95. **Касьянова О.** В її Слові стверджуються Україна, нація, народ / О. Касьянова // Слово. – Київ, 2020. – 11–17 черв. (№ 16/17). – С. 15.

У студентів-філологів побували Генеральний директор видавництва "Фоліо" О. Красовицький та піар-менеджер видавництва М. Суботіна. У співпраці з кафедрою історії української літератури, теорії літератури та літературної творчості, яку представляла професор

М. Гнатюк, видавець презентував трикнижжя видатної української письменниці й малярки, лауреата Шевченківської премії Е. Андіївської.

96. **Кошарська М.** "Особистість, якої я не знав..." / М. Кошарська // Українська літературна газета. – Вишгород, 2020. – 13 берез. (№ 5). – С. 16–17.

Ці слова належать літературознавцю, заступнику директора з наукової та видавничої діяльності Ін-ту літератури імені Т. Г. Шевченка НАН України С. Гальченку. Такі висновки він зробив після прочитання "Щоденників" О. Гончара. Минулоріч на початку квітня уперше було проведено Київські Гончарівські читання. Цьогоріч заплановано провести Другі Гончарівські читання. Ініціатором такого наукового зібрання є Ін-т філології, зокрема Музей-кімната Олеся Гончара, яку було урочисто відкрито 2 роки тому. Першу річницю заснування музею-кімнати в Ін-ті філології вирішили відзначити Київськими Гончарівськими читаннями, що відбулися 10 квітня 2019 року в стінах Ін-ту.

97. **Левченко Н.** Міжнародна наукова конференція: "Від бароко до постмодерну: проблема автора" / Н. Левченко // Слово і час. – Київ, 2020. – № 4 (712). – С. 124–125.

На пленарному засіданні виступила Т. Бовсунівська із доповіддю "Поет як трансцендентний медіатор в літературі романтизму".

98. **Скаб М. С.** IV Міжнародна наукова конференція "Українська мова і сфера сакрального" / М. С. Скаб, А. А. Ковтун // Українська мова. – Київ, 2019. – № 4 (72). – С. 153–158.

Серед учасників конференції – О. Ніка. Вона виступила з доповіддю "Лексичні заміни в «Апокрисі» Христофора Філалета", у якій схарактеризувала мовну інтерференцію та соціокультурну зумовленість вибору лексики на прикладі польськомовного "Апокрисиса" та його руськомовного перекладу 1598–1599 рр.

ННІ «Інститут геології»

99. **Чухліб Т.** Всеукраїнська науково-практична конференція "Усипальниця гетьмана Богдана Хмельницького: історія, міфи, сучасний стан" / Т. Чухліб // Український історичний журнал. – Київ, **2019**. – № 6 (549). – С. 220–223.

Захід, в якому взяли участь дослідники, церковні, державні та громадські діячі, працівники освіти, музеєзнавці, пам'яткоохоронці відбувся 8 липня 2019 р. в Києві. Організаторами стали Інститут історії України НАН України, Православна церква України, Інститут археології НАН України, КНУ імені Тараса Шевченка, Національний історико-культурний заповідник "Чигирин", Центр пам'яткознавства НАН України. Із вітальними словами до учасників звернувся С. Вижва, д-р геолог. наук проф. КНУ імені Тараса Шевченка. К. Бондар, канд. геол. наук КНУ виступила з доповіддю "Нові геофізичні дослідження усипальниці Богдана Хмельницького в Суботові".

ННЦ "Інститут біології та медицини"

100. **Віртуальна лабораторія** // Дайджест. – Київ, **2020**. – Верес. (№ 4). – С. 2. – Додаток до газети "Київський університет". – Верес. (№ 4). *Першу в Україні медичну лабораторію віртуальної реальності відкрили в ННЦ «Інститут біології та медицини» КНУ.*

101. **Медичне моделювання** // Дайджест. – Київ, **2020**. – Верес. (№ 4). – С. 2. – Додаток до газети "Київський університет". – Верес. (№ 4).

23 червня 2020 р. в Інституті відкрили лабораторію стимуляційного тренінгу. Вона складається з 13 аудиторій, в яких розміщено по 1 медичному тренажеру та приміщення для викладачів.

102. **Нова** навчальна лабораторія // Сучасна освіта України. – Київ, **2020**. – 13 лип. (№ 27). – С. 12.

У Інституті відбулося відкриття Лабораторії симуляційного тренінгу.

103. **Новітні** технології на допомогу навчанню // Світ. – Київ, 2020. – Лип. (№ 21/22). – С. 1.

Згадується, що у Навчально-науковому центрі "Інститут біології та медицини" відкрили лабораторію симуляційного тренінгу.

104. **У КНУ** відкрили лабораторію симуляційного тренінгу // *Голос України*. – Київ, 2020. – 26 черв. (№ 104). – С. 18.

У Інституті відкрили лабораторію симуляційного тренінгу. Лабораторію відкрили: ректор Л. Губерський, директор ННЦ "Інститут біології та медицини" Л. Остапченко та заступник директора Інституту педіатрії, акушерства та гінекології НАМНУ Т. Татарчук.

105. **У пошуку** найкращих // *Дайджест*. – Київ, 2020. – Верес. (№ 4). – С. 3. – Додаток до газети "Київський університет". – Верес. (№ 4).

Переможців Всеукраїнської учнівської олімпіади з біології запрошують на відбірково-тренувальні збори, які вже багато років проходять в Інституті. Україну на Міжнародній олімпіаді вже 15 років посіли є заступник директора Ін-ту Н. Скрипник. За активної участі студентів КНУ проходить Всеукраїнська волонтерська акція "Біологія – наука майбутнього", де школярам розповідають не лише про біологію як науку, а й про Університет і навчальні можливості для студентів.

Підрозділи

Астрономічна обсерваторія

106. **Єфіменко В.** Астрономічна обсерваторія Київського національного університету імені Тараса Шевченка у 2018 р. / В. Єфіменко // *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Астрономія*. – Київ, 2019. – Вип. 1 (59). – С. 48–51.

107. **Лозицький В.** Суттєва неоднорідність магнітного поля в головній сонячній плямі активної області NOAA 10488 / В. Лозицький

// Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка.
Астрономія. – Київ, **2019**. – Вип. 1 (59). – С. 12–16.

Спостережний матеріал отримано на спектрографі горизонтального сонячного телескопа Астрономічної обсерваторії. Цей інструмент дозволяє аналізувати ефект Зеємана одночасно в тисячах спектральних ліній майже всієї видимої області спектра.

108. **Лук'яник І.** Зоряна місія Астрономічної обсерваторії КНУ імені Тараса Шевченка / І. Лук'яник // Світ. – Київ, **2020**. – Трав. (№ 13/14). – С. 4.

109. **175 років** обсерваторії КНУ: 10 цікавих фактів // Вища школа. – Київ, **2020**. – № 1 (186). – С. 3–4.

21 лютого виповнилося 175 років Астрономічній обсерваторії.

110. **Europlanet 2024** // Дайджест. – Київ, **2020**. – Верес. (№ 4). – С. 3. – Додаток до газети "Київський університет". – Верес. (№ 4).

Обсерваторія розпочала участь у міжнародному проєкті Europlanet 2024 (RI). Проєкт фінансується програмою "Горизонт 2020" Європейської Комісії та триватиме впродовж чотирьох років, забезпечує доступ до 24 лабораторій Європи та п'яти наукових майданчиків, послуг та засобів віртуального доступу.

Наукова бібліотека ім. М. Максимовича

111. **Сербін О.** Наукова еволюція досліджень бібліоінформаційної ноосфери в контексті безапеляційності професійного зростання / О. Сербін // Вісник Книжкової палати. – Київ, **2019**. – № 12 (281). – С. 47–49.

Про Міжнародну конференцію «Наукова еволюція досліджень бібліоінформаційної ноосфери», яка відбулася 19–21 червня 2019 р. на базі Наукової бібліотеки Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. <...> Організаторами заходу, проведеного під егідою Міністерства освіти і науки України, були: Наукова бібліотека

ім. М. Максимовича КНУ імені Тараса Шевченка – як методичний центр діяльності бібліотек ЗВО, Наукова бібліотека Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, Секція університетських бібліотек УБА. <...> Робоча частина конференції розпочалася зі вступного слова О. Сербіна – директора НБ ім. М. Максимовича КНУ імені Тараса Шевченка, доктора наук із соціальних комунікацій, голови секції університетських бібліотек УБА".

112. Університетські стародруки, що претендують на статус національного надбання України // Світ. – Київ, 2020. – Берез. (№ 11/12). – С. 1, 2.

Учена рада Університету на своєму засіданні обговорила питання про внесення фонду стародрукованих, рідкісних та цінних книжкових зібрань університетської Наукової бібліотеки ім. М. Максимовича до Державного реєстру наукових об'єктів, що становлять національне надбання України. Така пропозиція прозвучала у доповіді проректора з наукової роботи КНУ проф. О. Жилінської.

Університетська клініка

113. Мацибок-Стародуб Н. Не лишає за для карантину / Н. Мацибок-Стародуб // Освіта. – Київ, 2020. – 3–10 черв. (№ 21/22). – С. 3.

Клініку КНУ імені Тараса Шевченка оснащено новітньою дезінфекційною системою, створеною українськими розробниками з Харкова

Історія Університету

114. Демуз І. Перспективи вивчення інтелектуального співтовариства в руслі нових методологічних концептів / І. Демуз, А. Зленко, О. Ісайкіна // Український історичний журнал. – Київ, 2019. – № 6 (549). – С. 172–187.

Згадуються наукові товариства в Університеті св. Володимира. – С. 184.

115. **Дубенко Д.** Банда Ваньки Золотого, или случай в университетской клинике / Д. Дубенко // Бульвар Гордона. – Киев, **2019.** – Авг. (№ 35). – С. 14.

Йдеться про випадок, що стався в Університетській клініці (сьогодні – Київська міська клінічна лікарня № 18) 15 квітня 1925 року. Недалеко від ботанічного саду міліціонери зупинили підозрілих осіб – паспортів у них не виявилося, зате були пістолети. Зав'язалася перестрілка. Підозрілими особами були члени банди Ваньки Золотого, які вранці здійснили напад на чергову касу. Бандити захопили будівлю клініки, а разом з ним персонал і пацієнтів. Терористи пробули в будинку до пізнього вечора, поки не закінчилися у них патрони і бомби. Випадковим свідком цієї події став академік С. Єфремов, який описав цю історію в своєму "Щоденнику".

116. **Корній Л.** Тадей і Максим Рильські та Микола Лисенко: вплив середовища на формування особистості / Л. Корній // Народна творчість та етнологія. – Київ, **2020.** – № 3 (385). – С. 94–103.

"Висвітлено вплив студентського руху Київського університету кінця 50-х – 60-х років XIX ст. на становлення національно-демократичних світоглядних принципів Тадея Рильського та М. Лисенка, що відбилося на способі їхнього життя та різнобічній діяльності". – С. 94–95.

117. **Матковський О.** Університетський період становлення й розвитку описової мінералогії в Україні (XIX ст. – 1940-ві роки) / О. Матковський, В. Павлишин // Мінералогічний збірник. – Львів, **2018.** – № 68, вип. 2. – С. 3–26.

"<...>Надзвичайно активними протягом описуваного періоду були мінералогічні дослідження в Київському університеті (тоді університет Святого Володимира), в якому в рік його відкриття (1834) запрацювала кафедра мінералогії й геогнозії".

118. **Минуле** в сьогодніні заради майбутнього: Імператорський університет св. Володимира – Київський національний університет імені Тараса Шевченка: генезис аграрної науки і освіти (1834–2019 рр.) / М. Мусієнко, Л. Остапченко, Н. Таран, Л. Бацманова // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Біологія. – Київ, **2019**. – Вип. 3 (79). – С. 7–22.

Наведено історичний нарис розвитку аграрної науки та освіти в Університеті за період 1834–2019 рр.

119. **Оборонна** тематика в наукових розробках учених НАН України в 70-х рр. ХХ ст. (невідомі сторінки історії): 1971 р. / вступ і документи до друку підгот. О. Г. Луговський // Наука та наукознавство. – Київ, **2019**. – № 4 (106). – С. 134–141.

У Листі заступника голови Держплану УРСР В. Халапсіна до ЦК КПУ і Ради Міністрів УРСР про роботу з оборонної тематики в АН УРСР і плани на 1972 р. йшлося про виконання у 1971 р. науково-технічних робіт. Було задіяно 60 наукових установ республіки, в тому числі 35 інститутів АН УРСР, 19 вищих учбових закладів. Так, КДУ ім. Т. Г. Шевченка по темі "Сніг", передбаченої постановою Ради Міністрів РСР від 12 травня 1969 р. № 397-117, проведені дослідження можливості створення НВЧ-ліній затримки з плавною зміною затримки: "Макеты переданы заказчикам и будут использованы при создании новых радиолокационных станций сверхдальнего обнаружения воздушно-космических целей". – С. 136.

120. **Піскун О.** Разом із професорами на лекціях розглядали нагальні потреби законотворення / О. Піскун // Голос України. – Київ, **2020**. – 19 трав. (№ 81). – С. 4.

Народний депутат першого скликання О. Піскун згадує, як починалося становлення парламентаризму в Україні. Він розповів про унікальну групу народних депутатів-студентів юрфаку КДУ ім. Т. Г. Шевченка: "Пам'ятаю, що разом із професорами на лекціях, семінарах ми

розглядали нагальні потреби законотворення і законопроекти. Пам'ятаю, зокрема, плідні дискусії за участі професора Леоніда Юзькова".

121. **Плахонін А.** Університети та політика : начерк до спогаду / А. Плахонін // День. – Київ, **2020**. – 25–26 верес. (№ 181/182). – С. 26.

Згадуються: Л. Кравчук, Л. Кучма, В. Скопенко, Л. Губерський.

122. **Потапенко Р.** Науково-освітня інтелігенція в процесах трансформації українознавчих студій в період суспільно-політичних перетворень (1985–1991) / Р. Потапенко // Наукові записки з української історії. – Переяслав-Хмельницький, **2019**. – Вип. 46. – С. 225–232.

Йдеться про створення Центра українознавства КНУ імені Тараса Шевченка.

123. **Самчук Т.** Літературні зацікавлення студентів Університету св. Володимира: поезія (1834–1863) / Т. Самчук // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Історія. – Київ, **2019**. – Вип. 2 (141). – С. 38–44.

Проаналізовані поетичні зацікавлення студентів Університету св. Володимира впродовж 1834–1863 рр. Зосереджено увагу на творчому доробку студентів-поетів. Висвітлено специфіку поетичної творчості вихованців Університету св. Володимира. З'ясовано, що студентські зацікавлення поезією означеного періоду формувалися під впливом ідей романтизму і специфіки літературно-мистецького життя регіону. Популярністю користувалися твори поетів-романтиків (польських, російських і українських). Значний вплив на віршотворчість студентів мав український фольклор. Загалом студентська віршотворчість була різноманітною за жанрами і тематикою.

124. **Чуткий А.** Повсякденне життя київських студентів початку ХХ ст. / А. Чуткий // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Історія. – Київ, **2019**. – Вип. 4 (143). – С. 45–56.

Головну увагу приділено тим подіям повсякдення, що виходили за межі звичного ритму життя, але не були явищем надто рідкісним: випадкам крадіжок, закордонним поїздкам студентів, виявам бюрократизму під час отримання документів, поширенню студентами неправдивої інформації про своїх товаришів, одруженням студентів. Досліджується і такий неординарний аспект повсякдення, як вияв студентами брутального ставлення до працівників навчального закладу. Окремо розглянуто пошуки протекції під час вступу до навчального закладу. Література, що була покладена в основу цього дослідження, представлена працями, які стосуються як Університету св. Володимира чи окремих його представників так й інших київських ЗВО початку ХХ ст., а також інших міст України. Важливу роль відіграють також корпуси документів, що були видані В. Коротким і В. Ульяновським та за редакцією Л. Губерського і В. Короткого, оскільки вони включають докладну інформацію про студентство Університету св. Володимира як найстарішого і найбільш численного (за студентським контингентом) ЗВО Києва. Також використано спогади одного із останніх ректорів Університету св. Володимира Є. Спекторського для розкриття образу тогочасного студентства в очах представника професорської корпорації.

Університет в іменах

125. **Білецький В.** Вітчизняна соціологія у радянські часи / В. Білецький // Донецький вісник Наукового товариства ім. Шевченка. Кубанська україністика. Філософія і соціологія. Історія, фольклористика, етнографія. Природничі науки. Спогади. Дискусійна трибуна. Рецензії. – Донецьк ; Маріуполь, **2020**. – Т. 47. – С. 153–168.

До 1930-х років в Українській РСР місцем зосередження соціологічних пошуків була Всеукраїнська академія наук (ВУАН), у якій функціонував соціально-економічний відділ з кафедрою соціології, де у період 1923–

1930 рр. виходили "Записки соціально-економічного відділу". Завідував кафедрою Б. О. Кістяківський. Активною соціологічною діяльністю займалися: О. М. Гіляров, М. Грушевський, К. Грушевська. Під кінець 1970-х років соціологічні відділення і кафедри були організовані при університетах Києва, Харкова, Львова, Одеси, Дніпропетровська, Луцька.

126. **Водотика Т.** Почесне громадянство міст підросійської України у другій половині XIX ст.: стратегії вдячності та лояльності / Т. Водотика, С. Водотика // Український історичний журнал. – Київ, **2019**. – № 6 (549). – С. 58–67.

Серед Почесних громадян Києва згадується М. Х. Бунге та В. А. Караваєв.

127. **Гирич І.** Київський археологічний інститут (1917–1924 рр.) як багатопрофільна платформа співпраці гуманітаріїв-науковців Києва / І. Гирич, А. Горькова // Український історичний журнал. – Київ, **2019**. – № 6 (549). – С. 82–98.

"Проект організації археологічного інституту було реалізовано після падіння царату. 27 жовтня 1917 р. утворено дійсну раду інституту. На посаду ректора обрано професора М. Довнар-Запольського, ученого-секретаря – приват-доцента Н. Полонську, скарбника – Л. Добровольського. <...> 3 листопада 1918 р. Київський археологічний інститут було відкрито. Почалася підготовка студентів на двох відділах: археологічному та археографічному".

128. **Гомотюк О.** Зародження історико-правової науки в Україні (XIX – початок XX ст.): передумови, особливості, персоналії, періодика / О. Гомотюк // Актуальні проблеми правознавства. – Тернопіль, **2020**. – Вип. 1 (21). – С. 12–24.

Згадуються: М. Максимович, В. Антонович, М. Владимирський-Буданов та ін.

129. **Іващенко В. Ю.** Університети Російської імперії в автобіографіях істориків XIX – початку XX ст.: "події", "дійові особи", "історії" / В. Ю. Іващенко // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Історія. – Харків, **2019**. – Вип. 56. – С. 46–53.

Аналізуються автобіографії істориків: М. О. Максимовича, М. І. Костомарова, В. Б. Антоновича, М. П. Драгоманова та ін. Фіксується акцент на роздумах про сучасну ім систему освіти, спроб осмислення морального кодексу "університетської людини", усвідомлення університетських цінностей.

130. **Кіктенко В. О.** Формування національної школи українського китаєзнавства (1991 – початок XXI ст.) / В. О. Кіктенко // Східний світ. – Київ, **2019**. – № 4. – С. 27–61.

Згадуються вчені: Б. Г. Кури, М. А. Таран, Я. В. Шекера.

131. **Кобилецький М.** Магдебурзьке право в Україні / М. Кобилецький // Вроцлавсько-Львівський юридичний збірник. – Львів, **2019**. – № 10. – С. 9–21.

Над проблемою магдебурзького права та його застосування на українських землях працювали українські вчені: М. Владимирський-Буданов, В. Антонович, Д. Багалій, М. Грушевський, М. Василенко та ін. – С. 9, 10, 17, 18.

132. **Кравець Я.** Україніка Федора Вовка на сторінках бельгійського фольклорного журналу "Revue des traditions populaires" / Я. Кравець // Слово і час. – Київ, **2020**. – № 1 (710). – С. 110–117.

Згадуються: М. Драгоманов, В. Антонович, М. Грушевський.

133. **Кулик Н.** На висоті гуманістичних ідеалів / Н. Кулик // Сучасна освіта України. – Київ, **2020**. – 13 квіт. (№ 15). – С. 14–15.

У березні минуло 180 років із дня народження В. Ващенко-Захарченко – видатного педагога й освітньої діячки минулого, засновниці найпершої приватної гімназії для дівчат. В статті автор згадує професорів

Університету св. Володимира: М. Ващенко-Захарченко, М. Бунге, В. Єрмакова, Ф. Гарнич-Гарницького, С. Голубєва, В. Іконникова.

134. **Кулик Н.** Нестор Київських архівів / Н. Кулик // Сучасна освіта України. – Київ, **2020**. – 11 трав. (№ 18/19). – С. 14–15.

170 років із дня народження українського педагога, історика і громадського діяча, одного з найвидатніших дослідників київської старовини В. Щербини, якого М. Грушевський назвав "київським Нестором істориків". Згадуються професори Університету св. Володимира В. Шульгін та В. Антонович.

135. **Левченко В. В.** "Пролетарсько-революційна "автобіографія – запорука приналежності до "ранньорадянської" генерації вчених (на прикладі наукового співтовариства гуманітаріїв Одеси) / В. В. Левченко // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки. – Харків, **2019**. – Вип. 29. – С. 74–89.

Згадуються вчені М. П. Алексєєв та І. Я. Фаас.

136. **Матковський О.** Історія створення Українського геологічного комітету та стисла його діяльність у першому десятилітті (до 100-річчя з часу заснування) / О. Матковський, В. Павлишин // Вісник Львівського університету. Серія геологічна / Львів. нац. ун-т імені Івана Франка. – Львів, **2018**. – Вип. 32. – С. 96–103.

"<...>Головну роль у первинних заходах на шляху створення УГК відіграли професори Київського університету св. Володимира В. Лучицький і Борис Лічков".

137. **Семергей Н.** Національна ідентичність українців в імперську добу: теоретичний та історіографічний аспекти / Н. Семергей // Проблеми гуманітарних наук. Історія. – Дрогобич, **2019**. – Вип. 1/43. – С. 47–61.

Згадуються праці С. Кримського та Я. Калакури.

138. **Семергей Н.** Соборність як складник розвитку національної ідентичності українців у другій половині XIX – першій третині XX століття: новітня історіографія / Н. Семергей // Емінак. – Київ ; Миколаїв, **2019**. – № 4 (28). – С. 197–206.

Згадуються професори – Я. Калакура, В. Сергійчук, В. Смолій.

139. **Сірик Л.** Антропологічна концепція людини в поезії київських неокласиків / Л. Сірик // Народна творчість та етнологія. – Київ, **2020**. – № 2 (384). – С. 28–51.

Згадується М. Зеров та П. Филипович.

140. **Сюндюков І.** Єднання в ім'я свободи / І. Сюндюков // День. – Київ, **2020**. – 28–29 серп. (№ 161/162). – С. 21.

Декабристи і Україна. Згадуються українські історики, які досліджували цю тему: Н. Полонська-Василенко, С. Єфремов, Й. Гермайзе, Г. Казьмирчук.

141. **Терещенко Ю.** Мета – самостійність. Українська державність: етапи історичного розвитку / Ю. Терещенко // День. – Київ, **2020**. – 18–19 верес. (№ 176/177). – С. 20.

Згадується В. Антонович та М. Грушевський.

142. **Тертична А.** Культурна комунікація України з Болгарією у світлі публічної дипломатії 1990-х рр. / А. Тертична // Український історичний журнал. – Київ, **2020**. – № 1 (550). – С. 112–125.

Згадується, що окремі аспекти культурно-гуманітарної співпраці України з Болгарією висвітлено в дослідженнях О. Машевського та Г. Мінгазутдінової. – С. 113, 125.

143. **Ткачук М.** Філософська проблематика в рукописних кандидатських творах студентів Київської духовної академії (1819–1924) / М. Ткачук // Sententiae. – Вінниця, **2019**. – Т. 38, № 2. – С. 19–36.

Київська духовна академія (КДА) зробила вагомий внесок у розвиток традиції професійного філософування, формування фахової філософської спільноти та кадрове забезпечення філософських кафедр

не лише духовних академій, а й університетів як на українських теренах, так і за їхніми межами. Згадуються імена вихованців КДА, серед яких: П. Авсенєв (1810–1852), постать якого стоїть біля витоків традиції християнської психології та антропології; С. Гогоцький (1813–1889) – автор першої на теренах Російської імперії філософської енциклопедії "Філософський лексикон", один з фундаторів вітчизняної історико-філософської науки, філософії освіти; П. Кудрявцев (1868–1940), з яким пов'язано створення Київського релігійно-філософського товариства, журналу і видавництва "Християнская мысль"; І. Скворцов (1795–1863) 24 роки (1834–1858) був професором богослов'я, церковної історії та церковного права в Університеті св. Володимира, редактором журналів "Воскресное чтение" та "Киевские епархиальные ведомости".

144. **Тучинський Б. Г.** Пам'яті київських математиків, що зробили значний внесок у велику перемогу / Б.Г. Тучинський, Т.В. Белих // Країна знань. – Київ, 2020. – № 4/5 (142). – С. 4–6.

Згадуються: М. М. Боголюбов, С. Г. Крейн та Й. І. Гіхман.

145. **Ухач В.** Сучасна українська історіографія антипольського повстання повстання ОУН (серпень–вересень 1939 р.) / В. Ухач // Емінак. – Миколаїв, 2020. – № 2 (30). – С. 229–237.

Йдеться про те, що у сучасній вітчизняній історіографії існують розбіжності у трактуванні активної фази українсько-польського конфлікту першої половини вересня 1939 р. Згадуються історичні розвідки І. Патрияка та В. Сергійчука.

146. **Фещенко В. М.** Українська економічна думка останньої третини ХІХ – початку ХХ ст. у контексті розвитку європейської ліберальної традиції / В. М. Фещенко // Історія народного господарства та економічної думки України. – Київ, 2019. – Вип. 52. – С. 7–30.

Проаналізовано особливості розвитку маржиналізму та зародження сучасної методології аналізу економічних процесів у вітчизняній

економічній думці, починаючи від розробок Київської наукової школи на чолі з М. Бунге та завершуючи працями видатних українських вчених Є. Слуцького та М. Туган-Барановського.

147. **Шаф О.** Фен-шуй по-українськи, або Культурна дипломатія від Людмили Скирди / О. Шаф // Слово Просвіти. – Київ, 2020. – 17–23 верес. (№ 38). – С. 11.

Творчість Л. Скирди у літературознавчих розвідках Н. Костенко та М. Наєнка.

148. **Яременко В.** До Бориса Грінченка по "достиглий овоч" / В. Яременко // Слово Просвіти. – Київ, 2020. – 30 лип.–1 серп. (№ 30/31). – С. 8–9.

Згадуються вчені: М. І. Костомаров, А. Ю. Кримський, І. І. Огієнко.

149. **Яринчина О.** Фіксації та наукове осмислення українських народних рекрутських та солдатських пісень у середині ХІХ – першій половині ХХ століття. Філологічні науки / О. Яринчина // Вісник Запорізького національного університету. – Запоріжжя, 2019. – № 1. – С. 104–113.

Згадуються: М. Максимович, М. Костомаров та М. Драгоманов. – С. 104–109.

150. **Rudenko S. V.** Formation and development of the philosophical anthropology studies in soviet Ukraine / S. V. Rudenko, V. E. Turenko // Антропологічні виміри філософських досліджень. – Дніпро, 2019. – Вип. 16. – С. 143–156.

Автори здійснюють цілісну та комплексну реконструкцію філософського осмислення людини у напрямках вітчизняних мислителів радянської доби. Антропологічна проблематика була в центрі уваги викладачів КДУ – Ф. Байкіна, І. Бичка, М. Дученка, І. Надольного.

Авенаріус М.

151. **Туровская Л.** Физик-инициатор. 19 сентября (1835) – 185 лет со дня рождения Михаила Петровича Авенариуса, украинского физика / Л. Туровская // Тайны прошлого. – Киев, **2020**. – № 28. – С. 2.

Антонович В.

152. **Нова** топоніміка // Історія. Новий погляд: коли минуле оживає. – Київ, **2020**. – Вип. 4. – С. 9.

У рамках декомунізації лише у столиці України перейменовано понад 100 вулиць. Вул. Горького перейменована на Вулицю Антоновича на честь В. Б. Антоновича, українського історика, археолога, етнографа.

Астаф'єв О.

153. **Зимомря М.** Потужність поетичного слова: Олександр Астаф'єв / М. Зимомря, І. Зимомря // Всесвіт. – Київ, **2020**. – № 3/6 (1095/1098). – С. 244–245.

Баран В.

154. **Абашина Н. С.** Світлої пам'яті Володимира Даниловича Барана / Н. С. Абашина, Л. П. Михайлина, О. В. Петраускас // Археологія. – Київ, **2019**. – № 4. – С. 144–146.

155. **Володимир Баран** // Народна творчість та етнологія. – Київ, **2019**. – № 6 (382). – С. 113–114.

Білецький Л.

156. **Наєнко М.** "Алмаз мій чистий...": Тарас Шевченко про свою творчість / М. Наєнко // Літературна Україна. – Київ, **2020**. – 14 берез. (№ 9/10). – С. 3.

Чому Тарас Шевченко на відміну, скажімо, від "безсмертного" Гомера залишається "живим"? Приблизно так висловився про нього академік

Л. Білецький, вихованець філологічного семінару В. Перетца. В даній статті аналізується вірш Т. Г. Шевченка "Чи то недоля та неволя..." та коментарі Л. Білецького.

Білецький О.

157. **Силаев А. С.** Научные школы кафедры мировой литературы ХНПУ им. Г. С. Сковороды: история и современность / А. С. Силаев, М. Н. Журенко // Наукові записки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Літературознавство. – Київ, **2019**. – Вип. 3 (93). – С. 180–195.

Згадується О. І. Білецький.

Білодід І.

158. **Каруник К.** Академік Іван Білодід і радянське мовне планування в Україні / К. Каруник // Збірник Харківського історико-філологічного товариства : наукові розвідки, матеріали та публікації, рецензії. Нова серія. – Харків, **2019**. – Т. 16. – С. 109–146.

Бондарчук В.

159. **Туровская Л.** 11 августа (1905) – 115 лет со дня рождения Владимира Гавриловича Бондарчука, украинского ученого-геолога, педагога / Л. Туровская // Тайны прошлого. – Киев, **2020**. – № 23. – С. 2.

Бордзиловський І.

160. **Туровская Л.** 22 августа (1875) – 145 лет со дня рождения Евгения Ивановича Бордзиловского, украинского ученого-ботаника / Л. Туровская // Тайны прошлого. – Киев, **2020**. – № 24. – С. 2.

Бошко В.

161. **Усенко І. Б.** Володимир Ілліч Бошко: спроба створення наукової біографії вченого / І. Б. Усенко, Л. В. Міхневич // Часопис Київського університету права. – Київ, **2019**. – № 4. – С. 12–21.

Бречкевич М.

162. **Кулик Н.** Недорепресований / Н. Кулик // Сучасна освіта України. – Київ, **2020**. – 22 черв. (№ 25). – С. 14–15.

150 років із дня народження талановитого українського історика і педагога М. Бречкевича – професора-медієвіста Юр'ївського (тепер Тартуського), Казанського, Київського університетів та ряду інших навчальних закладів.

Булаховський Л.

163. **Бибик С. П.** Теоретичні засади української лінгвостилістики в доробку Леоніда Арсенійовича Булаховського / С. П. Бибик // Українська мова. – Київ, **2020**. – № 1 (73). – С. 3–12.

164. **Папіш В.** Леонід Булаховський про Олександра Потебню / В. Папіш // Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства. – Ужгород, **2019**. – Вип. 24. – С. 55–57.

165. **Руда Т.** Максим Рильський і Леонід Булаховський: творчі контакти / Т. Руда // Народна творчість та етнологія. – Київ, **2020**. – № 2 (384). – С. 21–27.

Бунге М.

166. **Істоміна А.** Сучасні історіографічні джерела як складова наукової комунікації з проблем державного регулювання грошового обігу та діяльності фінансово-кредитних установ у Наддніпрянській Україні в пореформений період / А. Істоміна // Соціум. Документ.

Комунікація . Історичні науки. – Переяслав-Хмельницький, **2019**. – Вип. 8. – С. 156–188.

"Діяльність ліберального державного діяча М. Х. Бунге на посаді міністра фінансів розглянули у своїх статтях Л. А. Муравйова та М. А. Рогачевська, які вивчали розвиток банківської системи Російської імперії <...>. Особливу увагу авторки звернули на фінансові заходи, проведені М. Бунге, (зокрема, щодо накопичення золотого запасу та урівноваження платіжного експортно-імпортного балансу країни, прийняття нового монетного закону від 17 грудня 1885 р. щодо карбування золотих і срібних грошей)". – С. 165.

167. **Лопух К.В.** Теорія кредиту у науковій спадщині М. Бунге: практичний аспект / К. В. Лопух // Історія народного господарства та економічної думки України. – Київ, **2019**. – Вип. 52. – С. 72–86.

Вернадський І.

168. **І. В. Вернадський** – видатний дослідник історії економічних учень / М. Стрішенець, О. Павлова, К. Павлов, В. Купчак // Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. – Луцьк, **2019**. – № 3 (19). – С. 7–14.

Вірченко Н.

169. **Дацюк Г.** Донька Неба на псевдо УЖМА / Г. Дацюк // Слово Просвіти. – Київ, **2020**. – 1–10 черв. (№ 14/15). – С. 2–3.

"5 травня виповнилося 90 років від дня народження Н. О. Вірченко, докторки фіз.-мат. наук, академіка АН вищої школи України, громадської діячки, колишньої політв'язеної тайшетських спецтаборів. Юною дівчинкою алгебраїчні рівняння пані Ніна об'єднала з формулою служіння Україні і закодувала в таємничу абрєвіатуру УЖМА! Україна, жінка, математика! І вітатиметься на початку листів «СЛУ». Слава Україні! Своє повносиле і яскраве життя вона віддає

математиці і Україні! У нинішній рік – математики – Ніна Вірченко визнана однією з найвидатніших жінок-вчених України!"

Глушков В.

170. **Муравський В.** Загальнодержавна автоматизована система В. М. Глушкова: обліковий аспект / В. Муравський // Вісник Тернопільського національного економічного університету. Економічні науки. – Тернопіль, **2019**. – Вип. 4. – С. 127–140.

Грушевський М.

171. **Тельвак В.** Громадсько-політична діяльність Михайла Грушевського в Галичині в оцінках сучасників / В. Тельвак // *Annales Universitatis Mariae Curie-Sklodowska. Sectio F: Historia / Universitas Mariae Curie-Sklodowska*. – Lublin, **2016**. – Vol. 71. – S. 65–88.

172. **Хоменко В.** Співпраця Михайла Грушевського з українською партією соціалістів-революціонерів в українській діаспорній історіографії / В. Хоменко // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету. Історичні науки. – Кам'янець-Подільський, **2019**. – Т. 29. – С. 106–113.

Грушевський О.

173. **Довжук І.** Історик Олександр Грушевський: штрихи до портрету / І. Довжук // Соціум. Документ. Комунікація. Історичні науки. – Переяслав-Хмельницький, **2019**. – Вип. 8. – С. 120–133.

Де-Метц Г.

174. **Тамарин С.** На алтарь науки. Профессор-физик Георгий Де-Метц стоял у истоков создания Киевского политехнического института / С. Тамарин // Тайны прошлого. – Киев, **2020**. – № 13. – С. 3.

Де-Метц Георгий Георгиевич (1861–1947) – укр. фізик і методист, авторитет в області радіоактивності, укладач першого в Україні курсу методики викладання фізики в школах. Дід відомої уралістки, дослідниці палео-азійських мов М. Черемісінової. Ректор Університету св. Володимира.

Демченко В.

175. **Головко О. М.** Погляди професора В. Г. Демченка (1831–1914) щодо показів свідків як доказу у судочинстві в добу Київської Русі / О. М. Головко, В. А. Греченко // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Право. – Харків, **2019**. – Вип. 27. – С. 25–32.

Довнар-Запольський М.

176. **Костенко І. В.** Становлення і розвиток системи комерційної освіти в Україні / І. В. Костенко // Часопис Київського університету права. – Київ, **2019**. – № 3. – С. 40–44.

Згадується проф. М. В. Довнар-Запольський. – С. 42.

177. **Куриленко Т. В.** Митрофан Вікторович Довнар-Запольський – засновник першого в Україні ВНЗ економічного профілю / Т. В. Куриленко, Т. С. Комлик // Історія народного господарства та економічної думки України. – Київ, **2019**. – Вип. 52. – С. 323–330.

Драгоманов М.

178. **Бурлака Г.** VI текстологічні читання пам'яті Миколи Єфремовича Сиваченка / Г. Бурлака // Слово і час. – Київ, 2020. – № 1 (710). – С. 125–126.

20 листопада 2019 р. в Інституті літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України відбулися чергові, VI Текстологічні читання пам'яті видатного історика літератури, фольклориста, джерелознавця і текстолога, члена-кореспондента НАН України М. Є. Сиваченка. (1920–1988). "А. Шацька, працюючи над родинним листуванням Драгоманових, виявила помилкове (хоч дотепер загальноприйняте дослідниками) датування двох відомих фотографій М. П. Драгоманова та його дружини. На підставі змісту цілої низки листів вона доводить, що фотопортрет Л. М. Драгоманової був зроблений у Флоренції у 1872 р. (досі помилково датований 1868 р.). Щодо зображень М. Драгоманова, то в авторитетному виданні Т. Скрипки "Родовід гнізда Драгоманових-Косачів: їх устрій та культура" (Київ, 2013) сталася прикра помилка: було переплутано звороти двох його фотографій, внаслідок чого їх було неправильно датовано. А Шацька розібралася в цьому, підтвердила свої припущення фактами з листування, уточнивши: один портрет М. Драгоманова було зроблено в київській фотомайстерні Ф. Левдика 1863 р., другий – у київській фотомайстерні В. Висоцького не раніше 1873 р."

179. **Кралюк П.** Думки про людський поступ. Михайло Драгоманов та Іван Франко: якою бути Українській державі? / П. Кралюк // День. – Київ, 2020. – 15–16 трав. (№ 89/90). – С. 21; 22–23 трав. (№ 94/95). – С. 21.

180. **Посољство** в Болгарії підготувала відеопроект про болгарський період життя Драгоманова // Українська літературна газета. – Вишгород, 2020. – 17 лип. (№ 14). – С. 5.

Єрмаков В.

181. **Кулик Н.** Доктор чистої математики / Н. Кулик // Сучасна освіта України. – Київ, 2020. – 16 берез. (№ 11). – С. 14–15.

175 років із дня народження і 98 – з дня смерті В. Єрмакова – видатного математика і педагога, професора Університету св. Володимира та Політехнічного інституту, засновника Київського математичного товариства і відкривача нової ознаки збіжності рядів, названої його іменем.

Єфремов С.

182. **Вітряк В.** "...На вас лежить велика місія". Про шлях Сергія Єфремова до українського письменства / В. Вітряк // День. – Київ, 2020. – 5–6 черв. (№ 104/105). – С. 13.

183. **Маценко Г.** Живе відчуття доби / Г. Маценко // Дзвін. – Львів, 2019. – № 11/12 (901/902). – С. 193–201.

Серед славетних гостей Львова згадується український вчений і громадський діяч С. Єфремов. – С. 197–199.

184. **Харчук Р.** Шевченківська тема у щоденниках Олександра Лотоцького і Сергія Єфремова / Р. Харчук // Дивослово. – Київ, 2020. – № 3 (756). – С. 44–48.

Єщенко П.

185. **До 80-річчя** П. С. Єщенка // Економічна теорія. – Київ, 2019. – № 4. – С. 114–115.

Зеньковський В.

186. **Ганаба С.** Філософсько-освітні ідеї Василя Зеньковського: інноваційний потенціал традиції / С. Ганаба // Гуманітарна освіта у вищій школі: історичний досвід, проблеми

та перспективи : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. / Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський, **2018**. – С. 45–52.

Зеров Д.

187. **Туровская Л.** 20 сентября (1895) – 125 лет со дня рождения Дмитрия Константиновича Зерова, украинского ученого-ботаника / Л. Туровская // Тайны прошлого. – Киев, **2020**. – № 28. – С. 2.

Зеров М.

188. **Пилипей О. В.** Рецепція постаті П. Куліша у творчих роздумах М. Хвильового та М. Зерова / О. В. Пилипей // Літературознавчі студії. – Київ, **2020**. – Вип. 1 (59). – С. 135–140.

Іщук С.

189. **Степан Іщук.** Економіко-географ, учений, педагог, патріот, громадянин України / О. Гладкий, О. Склярів, І. Зварич, Н. Чанцева // Вища школа. – Київ, **2020**. – № 2 (187). – С. 107–111.

Калакура Я.

190. **Бойко-Гагарін А.** Характеристика джерел вивчення фальшивих монет та банкнот в грошовому обігу України в імперську добу (1795–1917) / А. Бойко-Гагарін // Соціум. Документ. Комунікація. Історичні науки. – Переяслав-Хмельницький, **2019**. – Вип. 8. – С. 55–75.

Згадується історик, професор КНУ імені Тараса Шевченка Я. Калакура. – С. 57.

Капітоненко М.

191. **Україна–Угорщина: на шляху до порозуміння** // Зовнішні справи. – Київ, **2019**. – № 8/9. – С. 5–8.

Згадується доповідь асоційованого експерта МЦПД, канд. політ. наук, доцента Ін-ту міжнародних відносин КНУ імені Тараса Шевченка М. Капітоненка, яку автор назвав "Україна–Угорщина: незворотність статусу-кво". – С. 8.

Кириченко В.

192. **Кириченко Володимир Васильович** // Карпатські математичні публікації. – Івано-Франківськ, **2019**. – Т. 11, № 1. – С. 206–207.

193. **Олійник А. С. Володимир Васильович Кириченко** / А. С. Олійник, Б. В. Олійник // Могилянський математичний журнал. – Київ, **2019**. – Т. 2. – С. 3–5.

Кістяківський Б.

194. **Jedrysiak M.** Życie i działalność Bohdana Kistiakowskiego w latach 1914–1920 / M. Jedrysiak // Вроцлавсько-Львівський юридичний збірник. – Львів, **2019**. – № 10. – С. 89–115.

Кістяківський О.

195. **Танасійчук М.** "Кожен має бути націоналістом на тому поприщі, куди поставила доля". Юристу Олександрові Кістяківському снилися допити жандармів / М. Танасійчук // Країна. – Київ, **2020**. – № 3 (506). – С. 47–50.

"75 наукових статей у журналах «Кієвская старина» та «Университетские известия» опублікував Олександр Кістяківський про українське звичаєве право та судовий устрій Гетьманщини. 1879-го вийшла найвідоміша його праця «Права, за якими судиться

малоросійський народ», «Елементарний підручник загального кримінального права» 1875-го перевидавали 1882-го і 1891 року".

196. **Pylypchuk O.** Legislative activities of the Kyiv Law society in the field of railway transport / O. Pylypchuk // Історія науки і техніки. – Київ, **2019**. – Т. 9, Вип. 2 (15). – С. 225–232.

Дослідження наукової спадщини Київського юридичного товариства (КЮТ), яке працювало в Київському університеті св. Володимира у другій половині XIX – на початку XX ст. Зазначено, що основною метою діяльності Комісії було зібрання необхідних матеріалів з іноземної і вітчизняної залізничної і судової практики, які можна було б максимально вивчити за участі представників науки, торгівлі, військової справи і промисловості з метою створення Загального статуту залізниць Російської імперії. Згадуються виступи О. Кістяківського на засіданнях КЮТ.

Кнауэр Ф.

197. **Сапожников В. В.** Курганы Буджака, исследованные Ф. И. Кнауэром: история раскопок, картография и нынешнее состояние / В. В. Сапожников // Археологія і давня історія України. – Київ, **2019**. – Вип. 4 (33). – С. 396–422.

Кондратюк Т.

198. **Сухомлин М.** Мікроскопічні гриби як об'єкт багатовекторних досліджень: (до 60-річчя Кондратюк Тетяни Олексіївни) / М. Сухомлин, В. Джаган // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Біологія. – Київ, **2019**. – Вип. 3 (79). – С. 6–7.

Костомаров М.

199. **Світленко С. Т. Г. Шевченко в рефлексіях кирило-мефодіївців / С. Світленко // Roxolania historica. – Дніпро, 2019. – Вип. 2 (17). – С. 11–31.**

Згадується М. І. Костомаров.

Котюк О.

200. **Юрчишин В. М.** Рецензія на монографію Котюка Олександра Івановича за темою: "Методологічні аспекти умов визначення та засобів забезпечення правомірності слідчих дій" / В. М. Юрчишин // Вісник Чернівецького факультету Національного університету "Одеська юридична академія". – Чернівці, 2019. – Вип. 4. – С. 168–171.

Країнський А.

201. **Костенко О. А. В. Країнський та його внесок у розвиток мікробіології // Наукові записки з української історії. – Переяслав-Хмельницький, 2019. – Вип. 46. – С. 147–155.**

Кремень В.

202. **Грані** лідерства // Освіта. – Київ, 2020. – 24 черв.–1 лип. (№ 23/26). – С. 4.

Вітання В. Г. Кременя з днем народження.

Кримський А.

203. **Авербух О.** Агатагел Кримський у Лівані: орієнталізм і гомоеротичне бажання в поезії українського модерніста / О. Авербух // Критика. – Київ, 2020. – Берез.–Квіт., (число 3/4). – С. 2–15.

204. **Драгомирецька М.** Проза Івана Франка у творчій рецепції Агатангела Кримського / М. Драгомирецька // Українське літературознавство. – Львів, 2019. – Вип. 84. – С. 184–192.

205. **Сидоржевський М.** Над часом і простором. До 150-річчя з дня народження Агатангела Кримського / М. Сидоржевський // Українська літературна газета. – Вишгород, 2020. – 28 серп. (№ 17). – С. 9.

Кримський С.

206. **Горбань Р.** Філософсько-релігійна концепція особи С. Б. Кримського на тлі полярних тенденцій актуальної інтелектуальної думки / Р. Горбань // Релігія та Соціум. – Чернівці, 2019. – № 1/2 (33/34). – С. 113–121.

207. **Туrowsкая Л.** 2 июня (1930) – 90 лет со дня рождения Сергея Борисовича Крымского / Л. Туrowsкая // Тайны прошлого. – Киев, 2020. – № 13. – С. 1–2.

"Кримський Сергій Борисович (1930–2010) – український філософ, культуролог, яскравий представник Київської філософської школи. Викладав у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка. Творчий доробок С. Б. Кримського відзначається ерудицією, раціональністю й водночас образним ладом, стиль викладу — художністю та високим естетичним смаком. Його блискучі лекції для студентів та аспірантів, виступи по телебаченню мали незмінний успіх".

Крокос В.

208. **Шаталов М.** Науково-педагогічна діяльність першого декана геолого-географічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка професора В. І. Крокоса. До 130-

річчя від дня народження / М. Шаталов // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Геологія. – Київ, 2019. – Вип. 4 (87). – С. 100–103.

Кронтовський О.

209. **Туровская Л.** 12 марта (1885) – 135 лет со дня рождения Алексея Антоновича Кронтовского, украинского ученого-патолога, профессора / Л. Туровская // Тайны прошлого. – Киев, 2020. – № 11. – С. 2.

Кудрявцев П.

210. **Бурега В. В.** Професор Київської духовної академії Петро Кудрявцев та його розвідка "Українознавство та візантинознавство" / В. В. Бурега // Труды Київської Духовної Академії. – Київ, 2020. – № 32. – С. 177–185.

Кулаковський Ю.

211. **Hrytsiuta O.** Contribution of Yu. A. Kulakovskiyi to the development of antique archeology in the Nestor Chronicler Historical Society / O. Hrytsiuta // Історія науки і техніки. – Київ, 2020. – Т. 10, вип. 1 (16). – С. 127–137.

Ю. А. Кулаковський – відомий вітчизняний історик та археолог.

Лучицький І.

212. **Кулик Н.** Неблагодійний / Н. Кулик // Сучасна освіта України. – Київ, 2020. – 15 черв. (№ 24). – С. 14–15.

Про видатного українського історика, професора Університету св. Володимира І. В. Лучицького.

Лютий І.

213. **До 60-річчя** вченого-фінансиста Ігоря Олексійовича Лютого // *Фінанси України*. – Київ, **2020**. – № 5 (294). – С. 126–128.

Максимович М.

214. **Пугач О.** *Несподіваний Бунін*. Ч. 3 / О. Пугач // *Культура і життя*. – Київ, **2020**. – 27 берез. (№ 6). – С. 14–15.

Згадується М. Максимович.

Маринич О.

215. **Міхно О.** 100-ліття видатних українців / О. Міхно // *Педагогічна газета України*. – Київ, **2020**. – Трав.–черв. (№ 3). – С. 8.

4 вересня 1920 р. народився О. Маринич (1920–2008), український географ-геоморфолог, один з фундаторів та організаторів сучасної української географічної науки, багаторічний президент Українського географічного товариства, міністр освіти Української РСР (1971–1979).

216. **Туровская Л.** 4 сентября (1920) – 100 лет со дня рождения Александра Мефодиевича Маринича, украинского ученого в области физической географии, геоморфологии, ландшафтоведения и истории географической науки / Л. Туровская // *Тайны прошлого*. – Киев, **2020**. – № 26. – С. 2.

Маркевич О.

217. **Туровская Л.** 19 марта (1905) – 115 лет со дня рождения Александра Прокофьевича Маркевича, украинского зоолога, основателя Украинского научного общества паразитологов / Л. Туровская // *Тайны прошлого*. – Киев, **2020**. – № 12. – С. 2.

Маслікова І.

218. **Шинкаренко О. В.** [Рецензія] / О. В. Шинкаренко // Українські культурологічні студії. – Київ, **2019**. – № 2 (5). – С. 106–107. – Рец. на кн.: У пошуках спільного блага: етичні колізії соціальних практик : монографія / І. І. Маслікова. – Київ : Міленіум, 2018. – 338 с.

Матишевський П.

219. **Дудоров О. О.** Питання кваліфікації шахрайства у працях П. С. Матишевського і сучасній судовій практиці / О.О. Дудоров // Юридична Україна. – Київ, **2019**. – № 11 (203). – С. 63–67.

220. **Ковальський В. С.** Павло Матишевський – яскрава зірка в поколінні переможців / В. С. Ковальський // Юридична Україна. – Київ, **2019**. – № 11 (203). – С. 60–62.

Михалевич В.

221. **Дмитрук А.** Мила людина Михалевич / А. Дмитрук // Країна знань. – Київ, **2020**. – № 2/3 (141). – С. 1–3.

Про академіка НАН України та Російської АН – В. С. Михалевича (1930–1994).

Монтрезор В.

222. **Чорна Г. А.** Натураліст другої половини ХІХ століття – В. В. Монтрезор / Г. А. Чорна, Т. В. Мамчур // Вісті Біосферного заповідника "Асканія-Нова". – Асканія-Нова, **2019**. – Т. 21 : Спецвипуск. – С. 377–383.

Наєнко М.

223. **Поліщук Я.** Спогади про закордоння на зламі епох / Я. Поліщук // Київ. – Київ, **2020**. – № 5/6. – С 179–185. – Рец. на кн.: Озон зарубіжжя / М. Наєнко. – Київ : Освіта України, 2019. – 318 с.

224. **Просалова В.** У світ культури і освіти з Михайлом Наєнком / В. Просалова // Освіта. – Київ, **2020**. – 24 черв.–1 лип. (№ 23/26). – С. 5.

Наконечний О.

225. **Академія** вищої школи підбила підсумки // Світ. – Київ, **2020**. – Лип. (№ 23/24). – С. 3.

В режимі онлайн відеоконференції відбулося заключне в навчальному році засідання президії Академії вищої школи України. Члени Президії привітали президента Академії О. Г. Наконечного з обранням на черговий термін до складу Великої вченої ради КНУ імені Тараса Шевченка.

Недбайло П.

226. **Доротюк О.** Система юридичних гарантій застосування правових норм у працях П. Недбайла / О. Доротюк // Актуальні питання державотворення в Україні : зб. наук. праць міжнар. наук.-практ. конф., 24–25 квіт. 2008 р. / Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка, Юрид. ф-т. – Київ, **2008**. – Ч. 1 : Теорія та історія держави та права. Конституційне право. Адміністративне право. Фінансове право. – С. 13–14.

Огієнко І.

227. **Браїлко Ю.** Розвиток української літературної топонімастики в кінці 1940-х – на початку 1980-х рр. / Ю. Браїлко // Філологічні науки. – Полтава, **2019**. – Вип. 31. – С. 80–88.

Відзначається, що І. Огієнко, висвітлюючи проблематику літературної норми, аналізує історію вжитку граматичної форм в Україні/на

Україні на прикладі текстів не тільки Т. Шевченка, але й П. Гулака-Артемівського, Є. Гребінки, О. Стороженка, П. Куліша та ін. – С. 81.

228. **Завальнюк О.** Іван Огієнко і упродовження української мови в усі сфери діяльності Кам'янець-Подільського університету (1918–1920 рр.) / О. Завальнюк // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету. Історичні науки. – Кам'янець-Подільський, **2019**. – Т. 29. – С. 232–243.

229. **Заїнчківська І. П.** Концептуальні та методологічні дослідження інтелектуального спадку І. Огієнка в площині історії української національної філософії / І. П. Заїнчківська // Актуальні проблеми філософії та соціології. – Одеса, **2019**. – Вип. 24. – С. 56–65.

230. **Копилов С.** Василь Біднов та Іван Огієнко (до історії стосунків і співпраці в 1920–1935 рр.) / С. Копилов // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету. Історичні науки. – Кам'янець-Подільський, **2020**. – Т. 30. – С. 68–81.

231. **Марчук О.** Діяльність міністерства освіти УНР на чолі з Іваном Огієнком у Кам'янці-Подільському (лютий – березень 1919 року) / О. Марчук // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету. Історичні науки. – Кам'янець-Подільський, **2020**. – Т. 30. – С. 349–362.

Остроградський М.

232. **Yanin V.** Engineer of the communication lines Mykola Pavlovych Petrov (1835–1920): factors for his scientific views formation / V. Yanin // Історія науки і техніки. – Київ, **2020**. – Т. 10, вип. 1 (16). – С. 88–99.

Згадується М. В. Остроградський. – С. 91–92.

Павлишин В.

233. **Матковський О.** Внесок професора Володимира Павлишина у розвиток сучасної мінералогії: (до 80-річчя від дня народження) / О. Матковський, Г. Кульчицька // Мінералогічний журнал. – Київ, 2020. – Т. 42, № 1. – С. 89–94.

234. **Наумко І. М.** Нове оригінальне видання з історії мінералогічних знань і здобутків мінералогії в Україні / І. М. Наумко // Мінералогічний журнал. – Київ, 2020. – Т. 42, № 1. – С. 86–88. – Рец. на кн.: Здобутки мінералогії в Україні. До 100-річчя Геологічної служби України та Національної академії наук України: монографія / В. Павлишин, О. Матковський, С. Довгий. – Київ: ІОД, 2018. – 146 с.

Перетц В.

235. **Мушкало Ю. І.** В. М. Перетц: (150 років від дня народження) / Ю. І. Мушкало // Наука та наукознавство. – Київ, 2020. – № 1 (107). – С. 142–143.

Підвисоцький В.

236. **Історія** вивчення цукрового діабету в дзеркалі нумізматики / О. В. Синяченко, М. В. Єрмолаєва, К. В. Лівенцова, С. М. Верзілов // Міжнародний ендокринологічний журнал. – Київ, 2020. – Т. 16, № 4. – С. 88–93.

Згадується український вчений, медик В. В. Підвисоцький. – С. 89 (малюнок 68, 69).

Підлуцький О.

237. **Воронова М.** Лідери, що змінили світ: рецензія на збірку історико-політичних портретів Олекси Підлуцького / М. Воронова // Україна молода. – Київ, 2020. – 22 квіт. (№ 35). – С. 12. – Рец. на кн.: Лідери, що змінили світ / О. Підлуцький. – Київ: Фоліо, 2020. – 448 с.

Йдеться про збірку історико-політичних портретів "Лідери, що змінили світ" О. Підлуцького. Це історії конкретних лідерів, які в різні часи за різноманітних і складних обставин прислужилися своїм державам.

Подолинський С.

238. **Коцюба О. П.** Правологія: матеріалістичне дослідження Київської Русі зі слов'янських основ історичної величі наукових ідеологій у захисті пам'яті С. А. Подолинського для людства / О. П. Коцюба, Р. О. Коцюба // *Голос України*. – Київ, **2020**. – 26 верес. (№ 178). – С. 8.

239. **Кулик Н.** Той, хто випередив час / Н. Кулик // *Сучасна освіта України*. – Київ, **2020**. – 20 лип. (№ 28). – С. 14–15.

До 170-річчя із дня народження видатного економіста, філософа, публіциста С. Подолинського.

Покровська І.

240. **"Кайдашева сім'я"** вийде турецькою мовою // *Українська літературна газета*. – Вишгород, **2020**. – 17 лип. (№ 14). – С. 7.

У Туреччині побачить світ повість українського письменника І. Нечуя-Левицького "Кайдашевва сім'я". Про це повідомила у Facebook д-р філол. наук, доцент, завідувач кафедри тюркології КНУ імені Тараса Шевченка І. Покровська, яка займалася перекладом

Прицак О.

241. **Абдуллин Х. М.** Невозможність діалога: переписка Б. Шпулера и О. Прицака с казанскими историками-тюркологами / Х. М. Абдуллин, И. Л. Измайлов // *Східний світ*. – Київ, **2019**. – № 4. – С. 5–26.

242. **Василюк О. Д.** Хроніка. Міжнародна наукова конференція до 100-річчя від дня народження академіка Омеляна Пріцака (1919–2006) / О. Д. Василюк // Сходознавство. – Київ, **2019**. – № 84. – С. 205–209.

243. **Маврін О. О.** Історіософія та археографія Омеляна Пріцака / О. О. Маврін // Східний світ. – Київ, **2019**. – № 4. – С. 72–80.

Прокопець В.

244. **Матковський О.** Одинадцяті наукові читання імені академіка Євгена Лазаренка / О. Матковський, Л. Скакун, Н. Словотенко // Мінералогічний збірник. – Львів, **2018**. – № 68, вип. 2. – С. 75–78.

На конференції було нагороджено медаллю Є. К. Лазаренка завідувача геологічного музею Коледжу геологорозвідувальних технологій КНУ імені Тараса Шевченка В. В. Прокопця.

Росовецький С.

245. **Blashkiv O.** Intellectuals in the face of historical turmoil: "The Revenge of the Printer" by Stanislav Rosovetskyj as academic fiction / O. Blashkiv // Наукові записки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Літературознавство. – Київ, **2019**. – Вип. 3 (93). – С. 3–15.

Опираючись на основні характеристики жанру університетського англomовного роману, авторка пропонує аналіз роману "Помста Першодрукаря" С. Росовецького як українського інваріанту академічного роману.

Саух П.

246. **Володар істин** // Освіта. – Київ, **2020**. – 24 черв.–1 лип. (№ 23/26). – С. 4.

Згадується П. Ю. Саух.

Сербін О.

247. **Трифорова О. М.** Інформаційно-цифрові ресурси у навчанні фізики та технічних дисциплін при підготовці майбутніх фахівців комп'ютерних технологій / О.М. Трифонова // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2019**. – № 3. – С. 275–280.

Згадується О. О. Сербін, який визначає цифрові інформаційні ресурси як нематеріальні ресурси, створені на основі організаційного оформлення сукупності відомостей, зібрані, опрацьовані, зберігаються і передаються за допомогою електронних, програмних і мережових засобів, функціонують в режимі онлайн і використовуються для підвищення ефективності управління в усіх сферах життєдіяльності суспільства. – С. 278, 279.

Сергійчук В.

248. **Веремійчик О.** В обороні української правди / О. Веремійчик // Українське слово. – Київ, **2020**. – 12 берез.–24 берез. (№ 11/12). – С. 6.

Книжкою "В обороні української правди" відзначив свій ювілей український історик, політик, письменник, професор КНУ імені Тараса Шевченка В. Сергійчук.

249. **До 70-річчя** з дня народження Володимира Сергійчука // Народна творчість та етнологія. – Київ, **2020**. – № 3 (385). – С. 3–4.

250. **Сергійчук В.** Від традиції до державного статусу / В. Сергійчук // Освіта. – Київ, **2020**. – 24 черв.–1 лип. (№ 23/26). – С. 6–7.

В. І. Сергійчук згадує, як 24 липня 1990 р. в Київській раді він доповідав про традиції української національної символіки, а 12 грудня 1991 р. – брав участь у спільному засіданні комісії Верховної ради Української РСР, на якій було затверджено державну символіку України: малий герб, державний прапор та гімн.

251. **Чорна С.** Нас вбивали, бо ми українці... / С. Чорна // *Голос України*. – Київ, 2020. – 29 лип. (№ 130). – С. 1, 11.

Понад чотири тисячі книг передав бібліотекам д-р іст. наук, проф. КНУ імені Тараса Шевченка В. Сергійчук.

Скороход А.

252. **Туровская Л.** Эксперт случайных процессов. 10 сентября (1930) – 90 лет со дня рождения Анатолия Владимировича Скорохода, украинского математика / Л. Туровская // *Тайны прошлого*. – Киев, 2020. – № 27. – С. 2.

Смолій В.

253. **Степанков В.** Видатний учений та менеджер історичної науки (кілька штрихів до змалювання образу Валерія Смолія) / В. Степанков // *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету. Історичні науки*. – Кам'янець-Подільський, 2019. – Т. 29. – С. 11–33.

Сухобокова О.

254. **Подобєд О.** [Рецензія] / О. Подобєд // *Український історичний журнал*. – Київ, 2019. – № 6 (549). – С. 200–205. – Рец. на кн.: *Шлях до волі: Никифор Григорій (1883–1953)* / О. Сухобокова. – Київ ; Вінниця : Твори, 2019. – 608 с.

Телегін Д.

255. **Гаскевич Д. Л.** Міжнародна наукова конференція "Від палеоліту до козацької України" до 100-річчя Дмитра Яковича Телегіна / Д. Л. Гаскевич, І. Д. Потехіна // Археологія. – Київ, **2019**. – № 4. – С. 128–130.

Окремий блок доповідей був присвячений внеску Д. Я. Телегіна у дослідження мезоліту України, радіовуглецеве датування, навчання майбутніх археологів у КНУ імені Тараса Шевченка.

256. **Пустовалов С. Ж.** Дмитро Якович Телегін: 100 років від дня народження / С. Ж. Пустовалов // Археологія і давня історія України. – Київ, **2019**. – Вип. 4 (33). – С. 439–441.

257. **Пустовалов С. Ж.** До 100-річчя Дмитра Яковича Телегіна / С. Ж. Пустовалов, І. Д. Потехіна // Археологія. – Київ, **2019**. – № 4. – С. 130–132.

Тимченко Є.

258. **Кулик Н.** Репрезентант мовознавчого націоналізму / Н. Кулик // Сучасна освіта України. – Київ, **2020**. – 8 черв. (№ 23). – С. 1, 14–15.

Про основоположника української наукової історичної лексикографії, одного з найвидатніших українських мовознавців, професора кафедри української мови Київського університету Є. Тимченка. У статті згадується: "1898 року молодий дослідник пішов працювати до бібліотеки Університету Святого Володимира, де затримався більш як на 10 років – до 1909-го, вивчаючи стародавні фонди. <...> Десятиліття роботи в університетській бібліотеці, незважаючи на, скажемо так, «низкість» посади (всі ці роки він був помічником бібліотекаря), було для науковця досить плідним. <...> залишає працю в бібліотеці й 1909-го – у 43-річному віці – вступає на останній курс Київського університету".

Филипович П.

259. **Гнатюк М.** Текстологічні аспекти шевченкознавчих студій Павла Филиповича / М. Гнатюк // Султанівські читання. – Івано-Франківськ, **2019**. – Вип. 8. – С. 84–92.

Чижевський Д.

260. **Валявко І.** Українська майстерня слова в Німеччині (з листування Ігоря Костецького та Дмитра Чижевського) / І. Валявко, О. Лазаренко // Збірник Харківського історико-філологічного товариства. Нова серія. – Харків, **2019**. – Т. 16. – С. 255–264.

Чир'єв С.

261. **Туровская Л.** 5 августа (1850) – 170 лет со дня рождения Сергея Ивановича Чирьева, украинского ученого-медика, физиолога / Л. Туровская // Тайны прошлого. – Киев, **2020**. – № 22. – С. 2.

Чмихов М.

262. **Щербань А. Л.** Орнаментація кераміки Лівобережної України як знакова система (історія вивчення). Культурологія / А. Л. Щербань // Культура України. – Харків, **2018**. – Вип. 60. – С. 272–280.

Згадується, що М. Чмихов вивчав орнамент кераміки доби бронзи (зокрема Лівобережної України). – С. 275, 276, 279, 280.

Шарко В.

263. **Володимир** Васильович Шарко (25.09.1949 – 07.10.2014) / М.Ф. Городній, О. С. Лимарченко, С. І. Максименко, І. О. Парасюк,

О. О. Пришляк, В. Г. Самойленко // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Математика. Механіка. – Київ, 2019. – Вип. 1 (40). – С. 55.

Шевчук В.

264. **Козубенко Л.** Сквородинівські аспекти творчості Валерія Шевчука / Л. Козубенко // Переяславські Сквородинівські студії. Філологія. Філософія. Педагогіка. – Ніжин, 2019. – Вип. 6. – С. 58–62.

265. **Приліпко І.** "...Побачити філософа, не вигаданого творцями легенд...": Григорій Скворода в інтерпретації Валерія Шевчука / І. Приліпко // Переяславські Сквородинівські студії. Філологія. Філософія. Педагогіка. – Ніжин, 2019. – Вип. 6. – С. 124–135.

266. **Приліпко І.** "Текст як конденсатор культурної пам'яті": інтертекстуальний простір прози Валерія Шевчука / І. Приліпко // Слово і час. – Київ, 2020. – № 2 (710). – С. 33–54.

267. **Тарнашинська Л.** "...Її оком в усьому побачити істину": Сквородиніана Валерія Шевчука / Л. Тарнашинська // Переяславські Сквородинівські студії. Філологія. Філософія. Педагогіка. – Ніжин, 2019. – Вип. 6. – С. 159–167.

Шекера Я.

268. **Дибба А.** Вона пише, як малює, а малює, як пише / А. Дибба // Українська літературна газета. – Вишгород, 2020. – 19 черв. (№ 12). – С. 16–17.

Етюд до портрета Я. Шекери. На спомин. З вересня 2003-го по травень 2010-го працювала асистентом кафедри китайської, корейської та японської філології (ця кафедра до 2005 р. була кафедрою тюркології) Ін-ту філології КНУ імені Тараса Шевченка. У 2007-му Я. Шекера захистила кандидатську дисертацію на тему

"Гене́за та функціонування художніх образів у китайській поезії доби Тан (VII—X століть)" зі спеціальності 10.01.04 – література зарубіжних країн. З травня 2010-го Ярослава Шекера була доценткою цієї кафедри.

Шелухін С.

269. **Музика І. В.** Концепція українського національного державотворення у науковому доробку професора Сергія Павловича Шелухіна / І. В. Музика // Часопис Київського університету права. – Київ, **2020**. – № 1. – С. 14–20.

270. **Сивачук Н.** Державотворець Сергій Павлович Шелухін про виховний потенціал української народної пісні / Н. Сивачук // Історико-педагогічний альманах. – Умань, **2019**. – Вип. 1. – С. 43–46.

Шмидт О.

271. **Туровская Л.** 25 августа (1930) – 90 лет назад советская экспедиция полярников открыла западные берега Северной Земли / Л. Туровская // Тайны прошлого. – Киев, **2020**. – № 25. – С. 2.

"15 июля 1930 года из Архангельска на Землю Франца-Иосифа и Новую Землю на ледокольном пароходе «Георгий Седов» стартовала первая высокоширотная экспедиция по исследованию Карского моря под руководством математика и географа О. Шмидта и полярного исследователя и океанографа В. Визе".

Яновський Ф.

272. **Єгорова З.** Феофіл Яновський: лікар, учений, людина. До 160-річчя від дня народження / З. Єгорова // Голос України. – Київ, **2020**. – 26 черв. (№ 104). – С. 17.

В Університеті св. Володимира викладав курс клінічної мікроскопії та бактеріології.

273. **Кулик Н.** Останній святий / Н. Кулик // Сучасна освіта України. – Київ, 2020. – 13 лип. (№ 27). – С. 13–15.

160 років із дня народження видатного українського лікаря, вченого і педагога, одного із засновників київської терапевтичної школи та "батьків" вітчизняної фтизіатрії Ф. Яновського.

274. **Туровская Л.** 24 июня (1860) – 160 лет со дня рождения Феофила Гавриловича Яновского, украинского терапевта, ученого, педагога, основоположника клинической фтизиатрии / Л. Туровская // Тайны прошлого. – Киев, 2020. – № 16. – С. 2.

Список джерел, матеріали з яких уміщено в огляді

Актуальні питання державотворення в Україні : зб. наук. праць міжнар. наук.-практ. конф., 24–25 квіт. 2008 р. / Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка, Юрид. ф-т. – Київ, **2008**. – Ч. 1 : Теорія та історія держави та права. Конституційне право. Адміністративне право. Фінансове право.

Актуальні проблеми правознавства. – Тернопіль, **2020**. – Вип. 1 (21).

Актуальні проблеми філософії та соціології. – Одеса, **2019**. – Вип. 24.

Антропологічні виміри філософських досліджень. – Дніпро, **2019**. – Вип. 16.

Археологія. – Київ, **2019**. – № 4.

Археологія і давня історія України. – Київ, **2019**. – Вип. 4 (33).

Бібліотечний вісник. – Київ, **2019**. – № 6 (254).

Буковинський математичний журнал. – Чернівці, **2018**. – Т. 6, № 3/4.

Бульвар Гордона. – Київ, **2019**. – Авг. (№ 35).

Вища школа. – Київ, **2020**. – № 1 (186); № 2 (187); № 3 (188).

Вісник Запорізького національного університету. – Запоріжжя, *Філологічні науки*. – **2019**. – № 1.

Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – Київ,

- Астрономія.* – **2019.** – Вип. 1 (59).
- Біологія.* – **2019.** – Вип. 3 (79).
- Геологія.* – **2019.** – Вип. 4 (87).
- Історія.* – **2019.** – Вип. 2 (141); Вип. 4 (143).
- Математика. Механіка.* – **2019.** – Вип. 1 (40).
- Вісник Книжкової палати. – Київ,
2019. – № 12 (281).
- Вісник Львівського університету. – Львів,
Серія геологічна. – **2018.** – Вип. 32.
Серія соціологічна. – **2017.** – Вип. 11.
- Вісник Національної асоціації адвокатів України. – Київ,
2020. – № 1/2 (60); № 4 (62); № 5 (63).
- Вісник Харківського національного університету імені
В. Н. Каразіна. Харків,
Історія. – **2019.** – Вип. 56.
*Історія України. Українознавство: історичні та
філософські науки.* – **2019.** – Вип. 29.
Право. – **2019.** – Вип. 27.
- Вісник Черкаського національного університету імені Богдана
Хмельницького. – Черкаси,
Педагогічні науки. – **2019.** – № 3.
- Вісник Чернівецького факультету Національного університету
"Одеська юридична академія". – Чернівці,
2019. – Вип. 4.
- Вісті Біосферного заповідника "Асканія-Нова". – Асканія-Нова,
2019. – Т. 21 : Спецвипуск.
- Вроцлавсько-Львівський юридичний збірник. – Львів,
2019. – № 10.
- Всесвіт. – Київ,

2020. – № 3/6 (1095/1098).

Голос України. – Київ.

2020. – 13 трав. (№ 79); 19 трав. (№ 81); 26 трав. (№ 85);
2 черв. (№ 88); 19 черв. (№ 99); 26 черв. (№ 104); 29 лип.
(№ 130); 26 верес. (№ 178).

Гуманітарна освіта у вищій школі: історичний досвід, проблеми та перспективи : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. / Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський,

2018.

Дайджест. – Київ,

2020. – Верес. (№ 4). – С. 2. – Додаток до газети "Київський університет". – Верес. (№ 4).

День. – Київ,

2020. – 15–16 трав. (№ 89/90); 5–6 черв. (№ 104/105); 28–29 серп. (№ 161/162); 18–19 верес. (№ 176/177); 25–26 верес. (№ 181/182).

Дзвін. – Львів,

2019. – № 11/12 (901/902).

Дивослово. – Київ,

2020. – № 3 (756).

Донецький вісник Наукового товариства ім. Шевченка. Кубанська україністика. Філософія і соціологія. Історія, фольклористика, етнографія. Природничі науки. Спогади. Дискусійна трибуна. Рецензії. – Донецьк ; Маріуполь,

2020. – Т. 47.

Економічна теорія. – Київ,

2019. – № 4.

- Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. – Луцьк,
2019. – № 3 (19).
- Емінак. – Київ ; Миколаїв,
2019. – № 4 (28);
2020. – № 2 (30).
- Закон і бізнес. – Київ,
2020. – 6–12 черв. (№ 22).
- Збірник Харківського історико-філологічного товариства. Нова серія. – Харків,
2019. – Т. 16.
- Зовнішні справи. – Київ,
2019. – № 8/9.
2020. – № 4.
- Інститут Управління державної охорони України. – Київ,
2020. – Черв. (№ 3). – Додаток до газети "Київський університет". – Черв. (№ 3).
- Історико-педагогічний альманах. – Умань,
2019. – Вип. 1.
- Історія. Новий погляд : коли минуле оживає. – Київ,
2020. – Вип. 4.
- Історія народного господарства та економічної думки України. – Київ,
2019. – Вип. 52.
- Історія науки і техніки. – Київ,
2019. – Т. 9, Вип. 2 (15).
2020. – Т. 10, вип. 1 (16).
- Карпатські математичні публікації. – Івано-Франківськ,
2019. – Т. 11, № 1.

- Київ. – Київ,
2020. – № 5/6.
- Країна. – Київ,
2020. – № 3 (506).
- Країна знань. – Київ,
2020. – № 2/3 (141); № 4/5 (142).
- Критика. – Київ,
2020. – Берез.–Квіт., (число 3/4).
- Культура і життя. – Київ,
2020. – 27 берез. (№ 6).
- Культура України. – Харків,
2018. – Вип. 60.
- Літературна Україна. – Київ,
2020. – 14 берез. (№ 9/10).
- Літературознавчі студії. – Київ,
2020. – Вип. 1 (59).
- Міжнародний ендокринологічний журнал. – Київ,
2020. – Т. 16, № 4.
- Мінералогічний журнал. – Київ,
2020. – Т. 42, № 1.
- Мінералогічний збірник. – Львів,
2018. – № 68, вип. 2.
- Могилянський математичний журнал. – Київ,
2019. – Т. 2.
- Народна творчість та етнологія. – Київ,
2019. – № 6 (382).
2020. – № 2 (384); № 3 (385).
- Наука та наукознавство. – Київ,
2019. – № 4 (106).

2020. – № 1 (107).

Наукові записки з української історії. – Переяслав-Хмельницький,
2019. – Вип. 46.

Наукові записки Харківського національного педагогічного
університету імені Г. С. Сковороди. – Київ,
Літературознавство. – **2019.** – Вип. 3 (93).

Наукові праці Кам'янець-Подільського національного
університету. – Кам'янець-Подільський,
Історичні науки. – **2019.** – Т. 29;
Історичні науки. – **2020.** – Т. 30.

Освіта. – Київ,

2020. – 4–11 берез. (№ 9/10); 20–28 трав. (№ 17/20); 3–
10 черв. (№ 21/22); 24 черв.–1 лип. (№ 23/26).

Педагогічна газета України. – Київ,

2020. – Трав.–черв. (№ 3).

Переяславські Сковородинівські студії. – Ніжин, **2019.**

Філологія. Філософія. Педагогіка. – Вип. 6.

Право України. – Київ,

2020. – № 1.

Релігія та Соціум. – Чернівці,

2019. – № 1/2 (33/34).

Світ. – Київ,

2020. – Берез. (№ 11/12); Трав. (№ 13/14); Черв. (№ 15/16);
Лип. (№ 21/22); Лип. (№ 23/24); Лип. (№ 25/26); Серп.
(№ 31/32).

Слово. – Київ,

2020. – 11–17 черв. (№ 16/17).

Слово і час. – Київ,

2020. – № 1 (710); № 2 (710); № 4 (712).

Слово Просвіти. – Київ,

2020. – 1–10 черв. (№ 14/15); 30 лип.–1 серп. (№ 30/31); 17–23 верес. (№ 38).

Соціологічні студії. – Луцьк,

2019. – № 1 (14).

Соціум. Документ. Комунікація. – Переяслав-Хмельницький.

Історичні науки. – **2019.** – Вип. 8.

Спецвипуск газети "Освіта України". – Київ,

2020. – Черв. (№ 6).

Султанівські читання. – Івано-Франківськ,

2019. – Вип. 8.

Сучасна освіта України. – Київ,

2020. – 16 берез. (№ 11); 13 квіт. (№ 15); 11 трав. (№ 18/19); 25 трав. (№ 21); 1 черв. (№ 22); 8 черв. (№ 23); 15 черв. (№ 24); 22 черв. (№ 25); 13 лип. (№ 27); 20 лип. (№ 28); 10 серп. (№ 31); 17 серп. (№ 32); 31 серп. (№ 33/34); 7 верес. (№ 35); 21 верес. (№ 37).

Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства. –

Ужгород,

2019. – Вип. 24.

Східний світ. – Київ,

2019. – № 4.

Сходознавство. – Київ,

2019. – № 84.

Тайны прошлого. – Киев,

2020. – № 11; № 13; № 16; № 22; № 23; № 24; № 25; № 26; № 27; № 28.

Труди Київської Духовної Академії. – Київ,

2020. – № 32.

- Україна молода. – Київ,
2020. – 22 квіт. (№ 35).
- Українська літературна газета. – Вишгород,
2020. – 13 берез. (№ 5); 19 черв. (№ 12); 17 лип. (№ 14);
28 серп. (№ 17).
- Українська мова. – Київ,
2019. – № 4 (72);
2020. – № 1 (73).
- Українське літературознавство. – Львів,
2019. – Вип. 84.
- Українське слово. – Київ,
2020. – 12 берез.–24 берез. (№ 11/12).
- Український історичний журнал. – Київ,
2019. – № 6 (549);
2020. – № 1 (550); № 2 (73).
- Українські культурологічні студії. – Київ,
2019. – № 2 (5).
- Урядовий кур'єр. – Київ,
2020. – 24 черв. (№ 118).
- Філологічні науки. – Полтава,
2019. – Вип. 31.
- Філософська думка. – Київ,
2019. – № 5 : Нормативність філософського дискурсу;
№ 6 : Шанси та ризики демократії.
- Філософські проблеми гуманітарних наук. – Київ,
2020. – № 1 (30).
- Фінанси України. – Київ,
2020. – № 5 (294).
- Часопис Київського університету права. – Київ,

2020. – № 1; № 3; № 4.

Юридична Україна. – Київ,

2019. – № 11 (203).

Юридичний вісник України. – Київ,

2020. – 3–16 лип. (№ 26/27); 4–17 верес. (№ 35/36).

Roxolania historica. – Дніпро,

2019. – Вип. 2 (17).

Sententiae. – Вінниця,

2019. – Т. 38, № 2.

Іменний покажчик

- Абашина Н. С. 154
Абдуллин Х. М. 241
Авенариус М. П. (151)
Авербух О. 203
Авсенєв П. (143)
Алексєєв М. П. (135)
Андієвська Е. (95)
Антонович В. (128–129), (131–132), (134), (141), (152)
Астаф'єв О. (153)
Багалій Д. (131)
Байкін Ф. (150)
Баран В. (154–155)
Бацманова Л. 118
Бєх П. (21)
Бєлих Т. В. 144
Бибик С. П. 163
Бичко І. (150)
Бичков О. С. 59
Біднов В. (230)
Білецький В. 125
Білецький Л. (156)
Білецький О. І. (157)
Білодід І. (158)
Білоцький С. Д. 71
Білоус О. (61)
Бовсуновська Т. (97)
Боголюбов М. М. (144)
Бойко А. А. (69)
Бойко-Гагарін А. 190
Бондар К. (99)
Бондарчук В. Г. (159)
Бордзиловский Е. И. (160)
Бочковський О. С. (39)
Бошко В. (161)
Браїлко Ю. 227
Бречкевич М. (162)
Бугров В. (6), (31), (47), (60)
Булаховський Л. (163–165)
Бунге М. Х. (126), (133), (146), (166–167)
Бунін І. (214)
Бурега В. В. 210
Бурлака Г. 178
Буцикіна Є. О. 63
Вакульчук О. 69
Валявко І. 260
Василенко М. (131)
Василюк О. Д. 242
Ващенко-Захарченко М. (133)
Веремійчук О. 248
Верзілов С. М. 236
Вернадський І. В. (168)
Вертіль О. (94)
Вижва С. (99)
Визе В. (271)

Висоцький В. (178)
Вірченко Н. О. (169)
Вітряк В. 182
Владимирський-Буданов М.
(128), (131)
Вовк Ф. (132)
Водотика С. 126
Водотика Т. 126
Волков І. (4), (8)
Воронова М. 237
Гальченко С. (96)
Ганаба С. 186
Гарнич-Гарницький Ф. (133)
Гаскевич Д. Л. 52, 255
Гермайзе Й. (140)
Гирич І. 127
Гіляров О. М. (125)
Гіхман Й. І. (144)
Гладкий О. 189
Глушков В. М. (170)
Гнатовська Г. (65)
Гнатюк М. (95, 259)
Гогоцький С. (143)
Головка О. М. 175
Голубев С. (133)
Гомотюк О. 128
Гончар О. (94–96)
Горбань Р. 206
Горбань Т. Ю. (54)
Городній М. Ф. 263
Горькова А. 127
Гребінка Є. (227)
Греченко В. А. 175
Григоріїв Н. (254)
Гриценко С. 66
Грінченко Б. (148)
Грушевська К. (125)
Грушевський М. (125), (131–
132), (134), (141), (171–172)
Грушевський О. (173)
Губерський Л. В. (13), (20–21),
(25–26), (28), (30), (43), (47),
(104), (121), (124)
Гулак-Артемівський П. (227)
Даниленко О. В. (54)
Дацюк Г. 169
Де-Метц Г. Г. (174)
Демуз І. 114
Демченко В. Г. (175)
Джаган В. 198
Диба А. 268
Дмитрук А. 221
Добровольський Л. (127)
Довбня В. 12
Довгий С. 234
Довжук І. 173
Довнар-Запольський М. В. (127),
(176–177)

Доротюк О. 226
Доценко О. С. 59
Доценко С. І. 59
Драгоманов М. П. (129), (132),
(149), (178), (180)
Драгомирецька М. 204
Дубенко Д. 115
Дудоров О. О. 219
Дученко М. (150)
Єгорова З. 272
Єрмаков В. (133), (181)
Єрмолаєва М. В. 236
Єфіменко В. 106
Єфремов С. (115), (140), (182–
184)
Єщенко П. С. (185)
Жилінська О. 22, (47), (112)
Журенко М. Н. 157
Завальнюк О. 228
Заїнчківська І. П. 229
Залізник Л. Л. (52)
Захарченко П. 81
Зварич І. 189
Звонська Л. (66)
Зеленський В. (30)
Зеньковський В. (186)
Зеров Д. К. (187)
Зеров М. (139), (188)
Зимомя І. 153
Зимомя М. 153
Зленко А. 114
Измайлов И. Л. 241
Ібн Сина (Авіцена) (64)
Іванов І. І. 2
Іващенко В. Ю. 129
Іконников В. (133)
Ільїна Г. (65)
Іншин М. І. (87)
Ісайкіна О. 114
Істоміна А. 166
Іщук С. (189)
Казьмирчук Г. (140)
Калакура Я. (137–138), (190)
Калиняк О. Т. 3
Капітоненко М. (191)
Караваєв В. А. (126)
Каруник К. 158
Касьянова О. 95
Качан К. О. (39)
Кебуладзе В. (64), 66
Кириченко В. В. (192–193)
Кириченко М. (65), (192–193)
Кіктенко В. О. 130
Кістяківський Б. О. (125), (194)
Кістяківський О. А. (195–196)
Клименко О. 4
Кнауэр Ф. (197)
Кобилецький М. 131

Ковальський В. 82, 220
Ковтун А. А. 98
Козаченко О. О. 3
Козубенко Л. 264
Комлик Т. С. 177
Кондратюк Т. (198)
Копилов С. 230
Корній Л. 116
Короденко М. 6, 25
Короткий В. (124)
Костенко І. В. 176
Костенко Н. (147)
Костенко О. 176, 201
Костецький І. 260
Костомаров М. І. (129), (148–140), (199)
Котюк О. І. (200)
Коцюба О. П. 238
Коцюба Р. О. 238
Кочержинський Ю. (64)
Кошарська М. 96
Кравець Я. 132
Кравчук Л. (121)
Країнський А. В. (201)
Кралюк П. 179
Красовицький О. (95)
Крейн С. Г. (144)
Кремень В. Г. (202)
Кривенюк О. (62)
Кримський А. (148), (203–205)
Кримський С. (137), (206–207)
Крокос В. (208)
Кронтовський О. (209)
Кудрявцев П. (143), (210)
Кулаковський Ю. (211)
Кулик Н. 133–134, 162, 181, 212, 239, 258, 273
Куліда С. (94)
Куліш П. (227)
Кульчицька Г. 233
Купчак В. (168)
Куриленко Т. В. 177
Курц Б. Г. (130)
Кучма Л. (121)
Кхемуфі А. 65
Лазаренко Є. К. (244)
Лазаренко О. 260
Левдик Ф. (178)
Левицька В. В. (39)
Левченко Н. 97, 135
Лимарченко О. С. 263
Лисенко М. (116)
Лівенцова К. В. 236
Лічков Б. (136)
Лозицький В. 107
Лопух К. В. (167)
Лотоцький О. (184)
Луговський О. Г. 119

Лукін Д. (55)
Лук'ник І. 108
Лучицький В. (136)
Лучицький І. В. (212)
Лютий І. О. (213)
Маврін О. О. 243
Макаревич А. 53
Максименко С. І. 263
Максимович М. О. (128–129),
(149)
Малюська Д. (84)
Мамчур Т. В. 222
Маринич О. (215–216)
Маркевич О. П. (217)
Марчук О. 231
Маслікова І. І. (218)
Матишевський П. (219–220)
Матковський О. 117, 136, 233–
234, 244
Маценко Г. 183
Мацибок-Стародуб Н. 113
Машевский О. (142)
Мельник Р. 83
Мельничук Р. (94)
Михайлина Л. П. 154
Михалевич В. С. (221)
Мінгазутдінова Г. (142)
Мірошніченко А. М. (85)
Міхневич Л. В. 161
Міхно О. 215
Монтрезор В. (222)
Мороз І. 84
Музика І. В. 269
Муравйов Л. А. (166)
Мураський В. 170
Мусієнко М. 118
Мушкало Ю. І. 235
Надольний І. (150)
Наєнко М. (94), (147), (156),
(223–224)
Наконечний О. Г. (225)
Наумко І. М. 234
Недбайло П. (226)
Нечуй-Левицький І. 240
Ніка О. (98)
Огієнко І. І. (148), (227–231)
Олійник А. С. 193
Олійник Б. 193
Орлова Т. В. (54)
Орлюк О. (84)
Остапченко Л. (104), 118
Остроградський М. (232)
Остролуцька Л. 8, 22, 27–28
Охріменко О. 53, 55
Павлишин В. 117, 136, (233–234)
Павлов К. (168)
Павлова О. (168)
Панич О. 66

Папіш В. 164
Парасюк І. О. 263
Патриляк І. К. (54), (145)
Перестюк М. О. (58)
Перетц В. М. (156), (235)
Петраускас О. В. 154
Петришин Р. І. 58
Пилипей О. В. 188
Підвисоцький В. В. (236)
Підлуцький О. (237)
Піскун О. 120
Плахонін А. 121
Подобєд О. 254
Подобна Є. (70)
Подолінський С. А. (238–239)
Поєдинок О. (74–78)
Покровська І. (240)
Поліщук Я. 223
Полонська-Василенко Н. (127),
(140)
Потапенко Р. 122
Потебня О. (164)
Потехіна І. Д. (52), 255, 257
Приліпко І. 265–266
Приходько А. С. (40)
Пришляк О. О. 263
Пріцак О. (241–243)
Прокопець В. (244)
Просалова В. 224
Пугач О. 214
Пустовалов С. Ж. 256–257
Резнікова В. В. (85)
Рилач Н. 80
Рильський М. (116), (165)
Рильський Т. (116)
Рогачевська М. А. (166)
Рожко О. (8), (21), (47)
Росовецький С. (245)
Руда Т. 165
Руденко О. В. 2
Самойленко А. М. (58)
Самойленко В. Г. 263
Самойленко Л. Г. (52), 263
Самчук Т. 123
Сапожников В. В. 197
Саух П. Ю. (246)
Світленко С. 199
Секст Емпірик (66)
Семергей Н. 137–138
Сербін О. О. 111, (247)
Сергійчук В. І. (54), (138), (145),
(248–251)
Середа О. 86
Сиваченко М. Є. (178)
Сивачук Н. 270
Сидоров М. 12
Силаєв А. С. 157
Синяченко О. В. 236

Сірик Л. 139
Скаб М. С. 98
Скакун Л. 244
Скворець В. О. 62
Скворцов І. (143)
Скирда Л. (147)
Склярів О. 189
Сковорода Г. (265)
Скопенко В. (67), (121)
Скороход А. В. (252)
Скрипка Т. (178)
Скрипник Н. (105)
Словотенко Н. 244
Слуцький Є. (146)
Смолій В. (138), (253)
Соболевський Я. (65)
Сосюра В. (94)
Спекторський Є. (124)
Ставнюк В. (55)
Степанков В. 253
Стороженко О. (227)
Стоян С. П. (63)
Стрішенець М. (168)
Суботіна М. (95)
Сухобокова О. (254)
Сухомлин М. 198
Сюндюков І. 140
Тамарин С. 174
Танасійчук М. 195
Таран М. А. (130)
Таран Н. 118
Тарнашинська Л. 267
Татарчук Т. (104)
Телегін Д. Я. (52), (255–257)
Тельвак В. 171
Терещенко Ю. 141
Терпіловський Р. В. (52)
Тертична А. 142
Тимченко Є. (258)
Ткачук М. 143
Трифонов О. М. 247
Тропін З. (74)
Труш Т. (65)
Туган-Барановський М. (146)
Туровская Л. 151, 159–169, 187–
207, 209, 216, 217, 252, 261, 271,
274
Тучинський Б. Г. 144
Ульяновський В. (124)
Усенко І. Б. 161
Ухач В. 145
Фаас І. Я. (135)
Фещенко В. М. 146
Филипович П. (139), (259)
Франко І. (179)
Халапсін В. (119)
Харламов П. 36
Харчук Р. 184

Хвильовий М. (188)
Хмельницький Б. (99)
Хоменко В. 172
Христофор Філалет (98)
Цимбал Т. В. (62)
Чанцева Н. 189
Чепак В. В. 62
Черевко І. М. 58
Черемісінова М. (174)
Чижевський Д. (260)
Чир'єв С. І. (261)
Чмихов М. (262)
Чорна Г. А. 222
Чорна С. 251
Чуткий А. 124
Чухліб Т. 99
Шарко В. В. (263)
Шаталов М. 208
Шаф О. 147
Шацька А. (178)
Шевченко Т. Г. (156), (227)
Шевчук В. (264–267)
Шекера Я. В. (130), (268)
Шелухін С. П. (269-270)
Шинкаренко О. В. 218
Шмидт О. (271)
Шпулер Б. 241
Шулікін Д. 19, 31
Шульгін В. (134)
Щербань А. Л. 262
Щербина В. (134)
Юзва Л. Л. (62)
Юзьков Л. (120)
Юрчишин В. М. 200
Якубович М. (64)
Яновський Ф. Г. (272–274)
Янько А. (62)
Яременко В. 148
Яринчина О. 149
Ярош О. (64)
Vlashkiv O. 245
Hrytsiuta O. 211
Jedrysiak M. 194
Petrov M. P. (232)
Pylypchuk O. 196
Rosovetskyj S. (245)
Rudeenko S. V. 159
Turenko V.E. 150
Yanin V. 232